

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL' 55. No. 81.
1940. április 10., szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 1071-1938. Trib. Arad.

Német csapatok megszállták Dániát és Norvégia egy részét

A német kormány szerint a szövetségesek a skandináv államok megszállására készültek — Norvégia hadiállapotban levőnek tekinti magát Németországgal — Chamberlain bejelentette Norvégia megsegítését

Ütközet a német és az angol—francia flotta között

Az európai dráma, amely fegyveres formájában az elmúlt év szeptemberében robbant ki, kedden hajnalban újabb, a jelek szerint a háború alakulása szempontjából döntő jelentőségű levonásához érkezett.

Hetek óta az északi semlegesek kerültek a nemzetközi politika előterébe és a nyugati arcvonal hadijelentéseinél lényegesen fontosabbnak látszott, hogy miképpen alakul a skandináv államok helyzete, a két oldalról rájuk zúduló nyomás alatt. A szövetségesek hangsúlyozták, hogy nem engedhetik meg azt, hogy Németország a norvég felségvizeket kihasználva a tengeri blokádnak ellenére zavartalanul jusson a skandináv államok vasércéhez. Németország pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy a norvég felségvizeknek a szövetségesek által való esetleges megsértése egyet jelentene azzal, hogy a skandináv államok képtelenek semlegességük megvédésére.

A legutóbbi londoni haditanács alkalmával a szövetségesek elhatározták, hogy megakadályozzák az északi vasérc Németországba való jutását és ennek a határozatnak következménye volt, hogy a szövetségesek a norvég felségvizeken hétfőn aknazárat helyeztek el. Erre a lépésre Németország villámgyors választ adott: kedd reggel megszállta Dánia területét, ugyanakkor pedig német csapatok szálltak partra Norvégiában.

Dánia tiltakozott ugyan a német bevonulás ellen, de tudomásul vette a tényeket. Norvégia azonban ellentétét tanúsít és hadiállapotban levőnek tekinti magát Németországgal.

A német elhatározásnak első mindenképpel döntő következménye: az eddig hónapokon át „állo háború” jellege megszűnik a hadszíntér északra kerül és a két ellenfél, Németország és a szövetségesek először északon mérik össze erejüket.

Ez tehát az, ami már ma megállapítható.

Európa népei számára az újabb megpróbáltatások újabb fejedete kezdődik.

Igy kezdődött...

Oslo. (Rador.) Kohl külügyminiszter a képviselőházban hétfőn beszédet mondott és az alábbiakat jelentette ki:

— Az egész világ tudja, mi történt Norvégiával és remélem, hogy valamennyi semleges ország fel volt háborodva amikor megtudta, hogy a nemzetközi törvényeket Norvégiával kapcsolatban milyen módon sértették meg. Nem akarok erős szavakat alkalmazni, miután a tény saját magáért beszél. A parlament elé terjesztem a biztonvitékokat és azután a kormánnyal együtt meg fogjuk beszélni, milyen intézkedéseket kell fogantatosítani jogaink megvédelmezésére. Az első okirat az a jegyzék, amelyet az angol és francia követek április 5-én adtak át nekem és amelyet nyomban a svéd kormánnyal is kézbesítettek. A jegyzék fölött a norvég és svéd kormányok tanácskoztak. Megegyeztünk abban, hogy közös választ szerkesztünk, de mielőtt még ezt a választ elküldhetjük volna, egészen új események következtek be. Hétfőn reggel öt órakor az angol és francia követek telefonon közölték velem, hogy egy másik jegyzéket kell átnyújtaniok.

Háromnegyed 6 órakor a követek személyesen nyújtották át nekem ezt a jegyzéket és közölték azt is, hogy kormányaik egyidejűleg nyilatkozatot fognak tenni és ebben igazolni kívánják a norvég partok közelében elhelyezett aknamezőre vonatkozó eljárásukat. A norvég területi jogok ezáltal sérelmet szenvedtek és a nyugati hatalmak háborúba hozhatják országunkat, mert azt hiszik, hogy ezzel segítenek raitunk. A norvég kormány hétfőn elküldte választát An-

gliának és Franciaországnak és ahhoz nincsen semmi hozzátenni valóm.

— A két nyugati nagyhatalom azt állította, hogy Norvégia és Svédország az

Berlin jelenti:

„A német haderő védelme alá vette Dániát és Norvégiát”

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A német hadvezetőség az alanti nyilatkozatot tette: A Dánia és Norvégia semlegessége ellen folyamatban lévő angol támadás megakadályozása céljából a német hadsereg védelme alá vette a két országot. Kedden reggel mindenféle fegyvernemből jelentős német csapatok dán területre léptek, illetve kihajózták őket ezen országokban. Ezen katonai operációk fedezése céljából nagykiterjedésű aknamezőket létesítettek.

A Reuter iroda jelentése szerint valamennyi német rádióállomás az alanti nyilatkozatot közölte:

A Dánia és Norvégia ellen indítandó angol—francia akció megelőzése céljából a két országot a német hadvezetőség erős védelme alá helyezték és ezért kedden kora reggel a német csapatok megkezdték a két ország megszállását. Más londoni jelentés szerint valamennyi német rádióállomás értesítette a hajósokat, hogy az összes fontosabb svéd kikötőket és a Skagerrakot aláaknázták.

Meglepetés világszerte

Páris. A Havas ügynökség ma délelőtti jelentése szerint, német csapatok ma kora reggel átlépték a dán határt és Kopenhága felé mentek. Ma reggel óta szünetel a telefonösszeköttetés Németország és a szomszédos államok között. Párisban a Havas jelentése óriási izgalmat váltott ki.

Newyork. Az United Press jelenti: Hétfőn keddre virradó éjjel, éjfélt után 40 perccel a Columbia Broadcasting megszakitotta adását s a speaker bejelentette, hogy német csapatok benyomultak Dániába. A speaker szerint ezt a hírt a washingtoni dán követség megerősítette.

Oslo. (Rador.) A norvég rádió jelentése szerint a német csapatok a jutlandi határon hatol-

tak be dán területre és megszállták Kopenhágát.
Róma. (Rador.) A Reuter iroda jelentése közli az olasz Stefani hírszolgálati iroda híradását, amely szerint ma reggel 7 óra 45 perckor a német csapatok megkezdték Dánia megszállását. Ezeket a híreket nem tudták ellenőrizni, miután Anglia és a Skandináv államok között tegnap éjszaka mindenféle távirati és telefonösszeköttetés megszakadt.

Washington. (Rador.) A Havas hírszolgálati iroda jelentése szerint a norvég kormány elhagyta Oslót és Hamalba költözött.

Páris. (Rador.) A Havas iroda jelenti, hogy a német csapatok elfoglalták Bergen kikötőjét.

Róma véleménye

Róma. (Rador.) A Stefani ügynökség jelentése szerint a nyugati nagyhatalmak azzal, hogy a norvég vizeket aknákkal zárták el, megsértették a norvég semlegességét, amit egyébként még az angol hivatalos közlemény is beismer. A Londonban tartózkodó Monnet francia blokádmíniszter kijelentette, hogy totális háború folyik és ezért a szövetségeseknek joguk van arra, hogy minden eszközt igénybe vegyenek. Berlinben megállapították, hogy tiszteletben tartják a semlegesek jogait, azzal a feltétellel, hogy azok a semlegességüknek tiszteletet szereznek. Azon a napon, amikor Svédország és Norvégia — mondják berlini illetékes körökben — németellenes ostromzár eszközeivé válnak, a német birodalom megteszi a védelmére szükséges intézkedéseket.

Páris. (Rador.) A Havas Iroda közli az oslói rádió jelentését, amely szerint ma reggel 8 órakor a norvég hadihajók és a parti ütegek tüzele ellenére, a német hadihajók behatoltak az oslói kikötőbe, elfoglalták a kikötőt s megszállták a város uccáit. Kristiansund várát is körülzárták a németek.

Osló. (Rador.) Tegnap este — amin már röviden megírta az Aradi Közlöny — ideérkezett hírek szerint a norvég vizek közelében már megkezdődött a harci tevékenység.

Egy brit páncélos cirkáló Lillesand előtt a dél-norvég partok közelében elsüllyesztett egy német buvárhajót. Az angol csatahajó két német tengeralattjáróval vette fel a harcot. Az egyiket elsüllyesztette, a másik elmenekült.

Norvégia hadiállapotba került Németországgal

London. (Rador.) Londoni norvég körök megerősítik azt a tényt, hogy Norvégia hadiállapotban van Németországgal és az ellenségeskedések már meg is kezdődtek.

Ahogy a norvég partok megszállása letolyt

Páris. (Rador.) Az oslói rádió jelentése szerint hétfőn éjjel a német hadihajó több egysége benyomult az oslói fjordba, annak ellenére, hogy a norvég flotta és a parti ütegek ellenállást tanúsítottak. A Norvégia déli partján lévő Kristiansand erősséget a német hadihajók megtámadták, de nincsen hír arról, hogy csapatokat szállítottak volna ott partra. Bergen városát és erődjét nehéz harc után elfoglalták a németek.

A Havas ügynökségnek jelentik Oslóból: A norvég főváros reggel óta rádió-állapotban van.

A hatóságok felszólították Osló lakosságát a város kiürítésére.

A lakosság elköltözése ma és holnap történik meg. Németország norvégiai nagykövete reggel 5 órakor jegyzéket adott át Koht külügyminiszternek, akit írásban és szóban is felszólított, hogy Norvégia ne fejtse ki semmiféle ellenállást. A norvég minisztertanács a kora reggeli órákban összeült és később hivatalos jelentést adnak ki arról a döntésről, amely szerint

Norvégia nincs abban a helyzetben, hogy elfogadja Németország feltételeit. Németország cselekedetét a norvég felsőház elleni erőszakos támadásnak tekintik. Oslóban reggel elrendelték az általános mozgósítást.

London. (Rador.) Norvég körök értesítése szerint a németek elfoglalták Koersund kikötőjét, amelyen keresztül mennek a kábelvezetékek egész Norvégiába. Ez magyarázza azt, hogy kevés hír érkezik Norvégiából. Ezenkívül

két német hadihajó behatolt Trondhjem kikötőbe és egy pedig Bergenbe.

Az oslói öbölbe 4 német hadihajó vonult be, de ezeket a norvég parti ütegek elűzték. Később egy másik német hadihajó kísérelte meg az oslói öböl megközelítését, de ezt a norvég ütegek elsüllyesztették. A stockholmi lapok jelentései szerint az oslói öböl feletti légi ütközet volt. A részleteket még nem lehet tudni.

Osló. (Rador.) A norvég főparancsnokság jelenti, hogy a norvég fővárost holnapra teljesen kiürítik.

Páris. (Rador.) Narwick norvég kikötőt mellyen keresztül a svéd ércexportot lebonyolították a németek elfoglalták.

Osló. (Rador.) A Havas ügynökség jelentése szerint több német hadihajó megtámadta Oskarsborg erődjét. Egy hadihajó visszamaradt, három pedig folytatta útját Osló irányába. A légvédelmi parancsnokság jelentése szerint kedden és szerdán befejezik Osló város kiürítését. Az éjszaka folyamán az oslói fjordba behatolt német hadihajók a fjordot védő erődítmény erőves ellenállásával találkoztak. Mielőtt még a németek folytatták volna hadműveleteiket, Valloe községben, Toensberg közelében 20 embert partrattettek.

A norvég tüzéség ágyukövését a németek nem viszonzták.

Valloe község lakosai Toensbergbe vonultak vissza.

Amszterdam. (Rador.) A norvég kormány hadiállapotban lévőknek tekint magát Németországgal. A formal hadüzenet elkészítése folyamatban van.

Stockholm. (Rador.) Oslói jelentés szerint Norvégia nyugati partvidékén erős norvég flotta egységeket láttak. Közöttük volt több csatahajó is.

Newyork. (Rador.) Ideérkezett jelentés szerint a német kormány bejelentette, hogy minden incidens nélkül elfoglalták Oslót.

Ismeretlen nemzetiségű nagy hadihajó a norvég partok közelében torpedórovet kapott. Igen sok repülőgépet is láttak Lillesand környékén.

Ugyancsak oslói jelentések szerint a Rio de Janeiro német katonai szállító hajót Christiansund fjordjában megtorpedózták. Az 5260 tonnás gőzös 300 főnyi személyzete közül 150 vízbefulladt. Elsüllyesztették a 12 ezer tonnás Poseidon német petrolium tartályhajót az oslói fjord bejárata előtt és a hajó a Lauer szigetek közelében elsüllyedt. A hajó teljes számu legénységét megmentették. A Reuter ügynökség jelenti, hogy a német tartályhajót angol tengeralattjáró torpedózta meg és annak kapitányát foglyul ejtették. Végül a Kréta nevű 2350 tonnás német hajót egy angol buvárhajó elsüllyesztette.

Osló. (Rador.) Az oslói rádióállomás jelenti, hogy az oslói rendőrfőnökség utasítást kapott a német parancsnokságtól, hogy

szüntessen be minden kiürítésre vonatkozó lépést. Hozzátette a jelentés, hogy mindazok, akik eltávoztak, vissza kell jönnök és tovább kell folytatni munkájukat.

Oslót elfoglalták!

Berlin. (Rador.) A német hadvezetőség kedden délután bejelentette, hogy

a norvég csapatok beszüntették az ellenállást.

Osló. Breuer oslói német követ fogadta a norvég lapok tudósítót és nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy Németország nem akarja megsérteni Norvégia függetlenségét és területi épsé-

Kedden délelőtt tíz óráig befejeződött Dánia megszállása

Kopenhága. (Rador.) A dán főváros teljesen nyugodtan fogadta az eseményeket. A dán hadságek lojalitással viselkedtek a város megszállói iránt. Incidens sehol sem történt. Yüland megszállása minden ellenállás nélkül folyt le. A japok továbbra is megjejennek és a dán rádióadó dán nyelven folytatja tovább a működését.

A Reuter jelentése szerint

a dán király kiáltványban tiltakozik a megszállás ellen és felszólítja a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalmát.

Politikai körök szerint a németek a dán terület megszállását valószínűleg úgy értelmezik, hogy befejezték Izland szigetét és a grönlandi dán területeket is.

Amszterdam. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint lehetetlen pontos részleteket szereztetni arról, hogy a németek elfoglalták-e egész Dániát. Az közudomásu, hogy a német nagyvezérkar már három évvel ezelőtti tervet dolgozott ki Dánia megszállására.

London. (Rador.) Dánia megszállása rendkívül gyors ütemben ment végbe, minthogy a dán haderő sehol sem fejtett ki ellenállást. Délelőtt 10 óráig egész Dánia katonai megszállása befejeződött.

Londonból jelentik: A londoni dán követség

A német jegyzék szerint Anglia és Franciaország meg akarta szállni a skandináv államokat

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A német kormány terjedelmes diplomáciai jegyzéket juttatott el a norvég és a dán kormányhoz. A jegyzék első része hangsúlyozza, hogy Londonban és Párisban a hatalom birtokosai hadat üzentek a német népnek, jóllehet a birodalom népe jó viszonyban akart élni a két nagyhatalom népevel. A hadjárat során olyan harci módszereket vezettek be, amelyek miatt súlyos veszteségek érték a semlegesek kereskedelmét. A szövetséges hatalmak azt igyekeztek elérni, hogy az északi államok felől minden szállítás lehetetlenné váljék Németország számára. Mijután Anglia és Franciaország éhségzárlat kísérlete nem sikerült és egyéb próbálkozásuk is balul ütött ki, ki akarták terjeszteni másfelé is a harctereket. Erre elsősorban a finn-országi viszály kiálkozott, de a bekövetkezett béke itt is meg-

gét. A dán kormány is — mondotta a német követ — csupán formai okokból tiltakozott, de lényegében elfogadta a német feltételeket. Osló kiürítése csak feleslegesen súlyosbítja a helyzetet.

Washington. Az Egyesült Államok oslói követe jelenti, hogy a norvég király családjával együtt Hamarba utazott a norvég kormánnyal együtt. A francia és angol kormányok felkérték az oslói amerikai követséget érdekek képviselőjére.

Berlinből jelentik: A német csapatok nagyszámúban nyomulnak norvég fontos stratégiai helyekre és kikötőkbe, úgy hogy kedd éjjel 12 óráig német katonaság elfoglalta és megerősítette Bergen, Osló, Kristiansand, Kristiansund, Skagerak, Stavanger és Trondhjem városokat.

London. Délután 4 órakor Osló megadta magát a német csapatok bevonultak. Az oslói rádió utasítást adott, hogy milyen magatartást tanúsítson a lakosság a veszély óráiban. Eredetileg úgy tervezték, hogy Osló polgári kiürítését szerda reggelig hajlík végre. Délután Osló város rendőrfőnöke közölte a német főparancsnokság rendelkezését, amelyvel a további kiürítést megtiltották.

London. A finnországi Lahiti rádióállomás a norvég kormány felkérésére légvédelmi tanácsokat és előírásokat közvetített norvég nyelven.

Berlinből jelentik: Mintegy 2000 fő kitévő újabb német katonaság menetel Osló felé. Osló közvetlen közelében kedd este a legnagyobb rend és nyugalom uralkodott.

Berlin. A német haderő Oslóban átvette a posta épületét és a rendőrfőnökséget. Megállapítják a német jelentések, hogy Dánia és Norvégia megszállása alkalmából a német légherő járszotta a legnagyobb szerepet és főként a repülőgépeken szállított gyalogság foglalta el a fontosabb hadi támaszpontokat. Kijelentik hivatalos körökben, hogy Dánia és Norvégia fölött légi és szárazföldi katonai ellenőrzés nem jelent mást, mint például a Szlovákia fölötti felügyeletet. Németország ugyanis meg kívánja akadályozni azt, hogy Dánia és Norvégia háboru színterévé váljon. Német repülőgépek — jelentik Berlinből — egész napon keresztül pásztázták Norvégia és Dánia területét.

hétfő este óta nem kapott hírt Kopenhágából. Amikor a német hadsereg a jutlandi félszigetre érkezett, ott mintegy tízezer katonai teljesített szolgálatot. Dánia mindössze 25 ezer főből álló hadsereggel rendelkezik és mozgósítás útján sem tudott volna százezer embernél többet fegyverbe szolgaltatni. Az a körülmény, hogy a londoni dán követ nem kap értesítést, arra mutat, hogy a kormány a németek uralma alá került. Emiatt a dán követ nem is tett lépést az angol külügyi hivatalban. (Rador).

Londonból jelentik: Kopenhágából érkező hír szerint a parlamentet esti 8 órára összehívták. A rádió közölte a király felhívását, amelyet Stauning miniszterelnök jegyzett. A felhívás többek között azt mondja:

— A Dániában lévő német csapatok érinkezésbe léptek a dán hadsereggel. A lakosság kötelessége, hogy ne fejtse ki semmi ellenállást a német hadsereggel szemben. (Rador).

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség jelenti: Dánia teljesen a németek kezében van, a német csapatok megszállták többek között Kopenhága, Esbjerg, Korshor, Myborg városokat, valamint a kis Belt szorosát és az azon átvezető hidat. Dánia és Svédország között a vonatkozó gőzös közlekedés megszűnt. A németek a dán rádió ellenőrzés alá vették. (Rador).

akadályozta a szövetségeseket terveik keresztülvételében. Az angol és francia kormányok arra igyekeztek, hogy hadszíntérré tegyék az északi államokat.

Először Narwickot akarták elzárni, majd más kerülő utakon Németország oldalba támadását készítették elő.

Amikor azonban ezt a tervet a finn-országi békekötés megsemmisítette, a szövetségesek újabb kísérletet tettek egyéb támadások megvalósítására. A nyugati hatalmak politikája mind nagyobb nyomást gyakorolt az északi semlegesekre. Az utóbbi időben

mind gyakrabban érkeztek hírek arról is, hogy a nyugati hatalmak csapatokat akartak partra szállítani az északi vidéken. A német birodalmi kormánynak két ségbevonhatatlan bizonyítékot kerütek

birtokába arról is, hogy Anglia és Franciaország a legközelebbi meglepetésszerűen meg akarják szállni az északi államokat.

Ezek a maguk részéről nemcsak, hogy nem szállottak szembe eme tulkapásokkal, hanem gyenge és megfelelő rendszabályok nélkül tűrtek a beavatkozásokat.

Az Angliától és Franciaországtól a német népre kényszerített küzdelemnek ebben a döntő órájában

a német birodalmi kormány nem tűrhetze, hogy a nyugati hatalmak Skandináviát a Németország elleni harctérre változtassák át s hogy a norvég népet a Németország elleni háborúra használja fel. A német kormány ezért a mai napon bizonyos katonai műveleteket kezdett, a melyeknek eredménye bizonyos katonai pontok hadászati megszállása és biztosítása volt. A német birodalmi kormány elhatározta, hogy átveszi Norvégia védelmét.

Mindezekért a felelősséget kizárólag a szövetségesek kell, hogy viseljük. A német csapatok nem ellenséges érzülettel lépnek ezekre a terepre. Nincs szándékunk ezeket a pontokat hadművelési bázisként felhasználni mindaddig, amíg arra a szövetségesek nem kényszerítenek bennünket.

Ezért elvárjuk, hogy a norvég kormány és a norvég nép megértéssel fogadja Németország eljárását és nem száll szembe a német csapatokkal.

A német csapatok kénytelenek lennének minden ellenállást letörni és ezért minden ilyen ellenállás felesleges vérontásra vezetne.

Nincsen szándékunkban a norvég királyság területi épségét és függetlenségét sem most, sem pedig a jövőre vonatkozólag csökkenteni.

Csakis a kényszerítő körülményeknek teszünk eleget, amikor érdekeinket hatályosabban megvédjük.

Anglia és Franciaország azért kezdtek tengeri háborút a semlegesek ellen, hogy Narwick kikötő elfoglalásával megakadályozzák az ércexportot Németország számára és hogy angol és francia csapatok partraszállításával újabb hadszínteret létesítsenek a Skandinávia államokban és hogy ezáltal Németországot észak felől oldalba támadják. A Skandinávia államok népeire az a feladat várt volna, hogy mint segédc csapatok utánpótló egységekként szerepeljenek Anglia régi hagyományai értelmében. Ezt a tervezetet az orosz- finn béke megkötése megakadályozta és ezért az angolok és a franciák terveik keresztülvitelét más módon akarták megvalósítani.

A nyugati szövetségesek az utóbbi hetekben állandóan azt hangoztatták, hogy ebben a háboruban tényleges semlegeségről nem lehet szó.

Ugyanezt a jegyzéket nyújtotta át a német birodalom kopenhágai követe a dán kormánynak is.

A dán kormány kijelentette, hogy tekintettel a körülményekre és a helyzetre, tilde az a német védelem ellen, de elfogadja a német jegyzékben ismertetett feltételeket.

Ribbentrop nyilatkozata a német elhatározásról

Berlin. (Rador.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter kedden a Skandináviában bekövetkezett új eseményekre való tekintettel, rendkívüli értekezletre hívta magához a külföldi újságírókat és tájékoztatta őket az új helyzetről, valamint a német álláspontot. Közölte, hogy Németországot nem érte váratlanul Anglia és Franciaország betörése a norvég felségterületekre. Ez a betörés azonban csak első része lett volna a dolgoknak, mert a német birodalmi kormánynak tudomására jutottak az angol tervek, amelyeknek második része végrehajtás előtt állott. Ez abból állt volna, hogy megszállják Dániát, Norvégiát és Svédországot is, mert csak Svédország megszállása juttatta volna a szövetségeseket céljukhoz, hogy Németországot elzárják a svéd érc behozatalától. Az angol és francia csapatok ezután gyors uton Svédország felől körték volna be Németországba.

— Meggyőződés, hogy a birodalmi vezérnek ez a lépése Európa egyik ősi földjét mentette meg a biztos pusztulástól és attól a teljes megsemmisüléstől, amelynek irányában az angol és francia ellenségeink teljesen közömbösek.

Göbbeis birodalmi propagandaügyi miniszter kedden délelőtt nagy rádióbeszédet mondott és abban megokolta a német kormány elhatározását, hogy az északi államokat védelmébe veszi, az angol-francia közös törekvésekkel szemben és így biztosítja a skandináv államok békéjét.

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: A német csapatok folytatják előnyomulásukat Jütland és a közeli dán szigetek felé. A dán kormány utasította a dán csapatokat, hogy ne tanúsítsanak sehol ellenállást. A német és dán csapatok parancsnokai ma délben kölcsönös érintkezésbe léptek egymással.

Egész Norvégiában is gyorsan halad a legfontosabb norvég katonai pontok megszállása. Mind a három német fegyvernem eredményesen együttműködik. A legtöbb helyen már megszüntették a norvég csapatok csekély ellenállását. Jütland és más fontosabb repülőtereken német repülőgépek szálltak le.

A véderő főparancsnokság jelenti, hogy a dán és norvég partok megszállásával kapcsolatos had

CHAMBERLAIN:

„A szövetségesek Norvégia segítségére sietnek”

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóházban a következő beszédet mondta:

— Németország ma behatolt Dániába és Norvégiába. Már a háború kezdetétől fogva arra törekedtünk, hogy a skandináv félszigeten uralkodhassék és a skandináv államok politikáját és gazdaságát ellenőrizhesse. Egyre kihangsúlyozottabb lett az ezen államokra gyakorolt nyomása s a Harmadik Birodalom magának követelte és gyakorolta azt a jogot, hogy ezeknek politikáját diktálja a finn-szovjet háború folyamán. Ennek a háborúnak a befejezésével azt mondtam: „Finnország biztonsága elveszett, de vajon fennmaradt-e Norvégia és Svédország biztonsága? Éppen ellenkezőleg! A veszély egyre közeledett ezekhez az államokhoz és az most küszöbükön áll. Nincs számunkra más segítség, mint az az elhatározás, hogy védekezzenek és azok mellé az országok mellé álljanak, amelyek készek őket megvédeni”. Lehet, hogy egyesek túlzottnak mondták akkori szavaimat és íme, most beteljesedtek akkori jóslataim.

— Amióta ezeket a szavakat mondtam, az események tovább fejlődtek. Amint a tegnapi brit jegyzék azt kifejezte, a német kormány jogának tartotta, hogy semleges, főleg skandináv hajókat elsüllyesszen s ugyanabban az időben ő volt az, amely a semlegesség szabályainak szigorú betartását követelte.

A szövetségesek úgy döntöttek, hogy nem tűrik a végtelenségig ezt az állapotot.

Közölték a norvég kormánnyal, hogy fenntartják maguknak a jogot, hogy a szükséges intézkedéseket az egyensúly biztosítása végett megtegyék. Ezért helyezték aknákat a norvég vizekre és meg akarták akadályozni a német hajók közlekedését, de nem akarták megsérteni a norvég érdekeket.

Soha arra a szövetségesek nem gondoltak, hogy skandináv területre tessék a lábukat, hacsak ezeket a területeket a németek meg nem támadják.

Minden ellenkező német állítás merő kitalálás és nem nyugszik tényeken. A német jelentés szerint a Harmadik Birodalom védelme alá vette Dániát és Norvégiát. Ezzel szemben

az oslói német követ kedden reggel azt követelte, hogy a norvég kormány adja át a németeknek az országot. Bejelentette, hogy minden ellenállást a legerélyesebb módon levernek. Ezt a kérést a norvég kormány természetesen nyomban visszautasította.

A német kormány azt állítja, hogy a norvég területre való behatolás represszália jellegével bír, azért mert a szövetségesek intézkedéseket tettek a norvég vizeken. Ez a nyilatkozat senkit sem fog tévedésbe eiteni. Egy

műveletek április 9-én tervszerűen lefolytak. Norvégiában csupán Oslóban fejtettek ki említésre méltó ellenállást, de ezt délután megtörték és a norvég fővárost megszállták.

olyan komplikált tengerészeti eljárás, hogy több kikötőt tengeri haderővel szálljanak meg, előkészületet igényel. A mostani német intézkedés, még mielőtt az aknákat lerakattak volna, már tervbe volt véve, sőt mielőtt, már folyamatban is volt helyezés. A német megszállás igazolja azt, amit mondtam. A németek által megszállott Trondhøj például a legközelebbi német hadikikötőtől, tehát Kukshavenből hétszáz fenti merőföldnyire van. Attól kezdve, hogy az angol hajók az aknákat lerakták, nem feltétlenül annyi idő, hogy egy hadihajó Trondhøjbe érkezhetett volna Kukshavenből és ez bizonyítja azt, hogy

a német hajók már elindultak, mielőtt az aknákat lerakták volna.

— Anglia biztosította Norvégiát, hogy teljes segítséget fog adni.

Nem volna a köz érdekében álló, ha itt ismertetem a már megtett intézkedéseket, amelyeket népek szabadságának újabb veszedelme miatt a francia kormány nyílt egyetértésben megtettünk. Nem kételkedem abban, hogy ez az új és vad támadás Németország számára fog befejeződni a végső összeomlását idézi elő.

Chamberlain beszéde után Attlee őrnagy szimpátiáját fejezte ki Dánia és Norvégia iránt és követelte, hogy Norvégiának azonnali segítségét nyújtsanak.

Mander liberális képviselő a Népszövetség összehívását javasolta, amint az Finnország megtámadása idején történt.

Chamberlain több kérdésre válaszolva kijelentette, hogy értesülése szerint német csapatok szálltak partira Bergenben, sőt hogy Narvikot is megszállták volna. Sok kétség fér ezekhez a hírekhez, főleg az utóbbihoz és valószínű, hogy összetévesztik egy másik helységgel, a Norvégia déli részén levő Narvik-al. Ami a Népszövetség összehívását illeti, úgy véli, hogy sokkal sürgősebbek más, határozottabb intézkedések.

Henderson munkáspárti képviselő ennek ellenére azon a véleményen van, hogy a Népszövetségnek kell állásfoglalni az újabb támadás kérdésében.

Chamberlain erre azt válaszolta, hogy azt hiszi, hogy a Népszövetség tagállamai ismerik azokat a kötelezettségeket, amelyek őket a támadás áldozataival szemben terhelik. Nem vállal azonban olyan kötelezettséget, hogy bizonyos akciót indítson a Népszövetségnél, mert már közölte, hogy sürgősebb intézkedéseket kell tenni. (Rador).

A kopenhágai angol követ letartóztatása

London. Ideérkezett hírek szerint a kopenhágai angol követet és a kopenhágai angol követség egész személyzetét a német megszálló csapatok főparancsnokának rendelkezésére tartóztatták.

URANIA. Tel. 12-32.

5, 7.15 és 9.15 órákor

PREMIER!

BETTE DAVIS
a „VÉN LÁNY”

Ezzel a filmmel nyerte el *Bette Davis* másodizben az amerikai filmakadémia arany díját

Miriam Hopkins, George Brennt

Metro-híradó a legújabb eseményekkel!

Angol minisztertanács

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint a brit minisztertanács szerdán reggel fél 9 órakor (angol időszámítás szerint) tanácskozásra ült össze. Ugyanekkor érkezett meg Norvégia londoni követe is.

A nemzetközi helyzetben beállott események folytán az összes Londonban tartózkodó angol követe a Downing Streeten gyűltek össze. A minisztertanács befejezése előtt Churchill, az admirális első lordja elhagyta az épületet. Ugyanezt tették Ironside tábornok és Dudley Pound admirális is. A minisztertanácsban csak Newall légügyi marsall és Ismay tábornok, a nemzetvédelmi bizottság főtájkára maradtak. Lord Halifax és Butler külügyl államtitkár később folytatták tanácskozásukat Chamberlainnel, majd pedig a külügyminisztérium épületébe hajtottak.

Washington. Azok a híresztelések, amelyek szerint az angol expedíciós hadsereget elindították volna Norvégia megsegítésére, valószínűleg elhamarkodott jelentés, mert ezt a híradást Londonból nem erősítették meg.

London. Halifax angol külügyminiszter táviratilag biztosította a norvég külügyminisztert Nagybritannia rokonszenvéről és arról, hogy Anglia mindenben megsegíti a megtámadott Skandináv országot.

dott Skandináv országot.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint a szövetségesek által Norvégjának nyújtandó segítség repülőgépekből, hajókból és emberekből fog állani.

A háborús gazdasági miniszter rendeletet adott ki, hogy bármely nemzetiségű hajót, amely a skandináv, vagy balti partok felé törekszik, tartóztassanak fel és a további intézkedésig foglalkoztatják le.

A Dutch Air Lines társaság közli, hogy angol hatósági rendeletre Anglia és Hollandia között, valamint Belgium, Norvégia, és Svédország felé megszünt a személyszállító repülőgép közlekedés. (Rador.)

Londonból jelentik: A Reuter távirati ügynökség közli, hogy jólétesült körök szerint az a csapat szállító német hajó, amelyet hét óráig az angol tengeri erő megtorpedózott, a tenger olva pontján volt, hogy az minden föltevést kizár arra nézve, hogy az aknák elhelyezése előtt indult volna el. Tehát ez cáfolja azt a föltevést, hogy Németország a norvég felségvizeken elhelyezett aknák miatt akart Norvégiába csapatot szállítani. (Rador.)

Londonból jelentik: A Reuter távirati ügynökség közli, hogy jólétesült körök szerint az a csapat szállító német hajó, amelyet hét óráig az angol tengeri erő megtorpedózott, a tenger olva pontján volt, hogy az minden föltevést kizár arra nézve, hogy az aknák elhelyezése előtt indult volna el. Tehát ez cáfolja azt a föltevést, hogy Németország a norvég felségvizeken elhelyezett aknák miatt akart Norvégiába csapatot szállítani. (Rador.)

A francia miniszterelnök ezután közölte, hogy a francia kormány teljes segítséget nyújt a norvégeknek és a háborút ezzel az országgal teljes együttműködésben folytatja.

Rómából jelentik: A német csapatoknak Norvégiában történt partraszállása Rómában nagy szenzációt keltett, de senkisép lepődött meg. Olasz politikai körök helyeslik Németország eljárását. A német-olasz erkölcsi szolidaritás teljes egészében megnyilvánul. (Rador.)

keztében az egész terület elpusztult. A robbanás oka eddig teljesen ismeretlen.

Stockholm. Svédország teljes katonai készenlétben van, több korosztályt mozgósítottak a határok és a kikötők katonai megerősítésére. A svéd kormány tagjai kijelentették, hogy Svédország minden körülmények között megőrzi függetlenségét és szabadságát. De, ha felségjogait úgy szarazon, mint vizen nem sértik meg, megőrzi semlegességét.

Stockholmból jelentik: A svéd kormány Gusztáv Adolf király emlékeztetével koronatanácsot tartott, majd kedd este nyolc órára összehívták a svéd parlamentet titkos ülésre. A svéd mozgósításról szóló híreket megerősítették. A svéd rádió félóránként ad katonai természetű utasításokat a lakosságnak: a szabadságolások beszüntetéséről és a tartalékosok azonnali bevonulásáról.

London. Az oslói rádió ma délután jelentette, hogy német csapatok svéd területen partra szálltak. Ezt a hírt még nem erősítették meg.

Hivatalos közleményt nem adtak ki, beavatott helyen azonban az értekezlet lefolyásáról a következőket tudják: A tegnapi értekezleten Délkelet-Európa helyzetéről folyt a tanácskozás. A különböző követei jelentéséből megállapították, hogy a délkelet-európai államok ragaszkodnak semlegességükhöz. Ezek az államok nem akarnak a háboruban résztvenni és egyik hatalmi csoporthoz sem akarnak csatlakozni.

Délkelet-Európa mindkét hadviselő államnak szállt nyersanyagokat, ezt a jövőben is meg akarja tenni, de éppen ezért, mert semlegességüket kívánják megőrizni, egyetlen hatalmi csoportnak sem kívánják kedvezni. Hajlandók arra, hogy nyersanyagukat fokozottabb mértékben

szállítsák a háborús feleknek, de nem akarnak különbséget tenni az egyik és másik fél között. (Rador.)

Ehhalasztották a délkelet-európai államok követeinek értekezletét

Bucarestbe érkezett londoni jelentések arról számolnak be, hogy a közép- és délkelet-európai államok nagyköveteinek keddre tervezett tanácskozását a közbejött rendkívüli nemzetközi események következtében ehhalasztották.

Roosevelt Washingtonba utazott

Washington. (Rador.) Roosevelt elnököt kedden hajnalban, kevéssel négy előtt felköltötték és közölték vele az Európából érkező híreket. Nyomban intézkedés történt, hogy különvonatot állítsanak össze, amellyel az elnök Washingtonba utazott.

Newyork. Roosevelt elnök állítólag még kedd éjszaka folyamán beszédet mond Hyde-parki nyaralójából a Dánia és Norvégia megszállásával kapcsolatos eseményekről. Egyébként minden előkészületet megtettek az elnöknek Washingtonba való utazására. Hull külügyi államtitkár Atlantic Cityből, ahol szabadságát töltötte, Washingtonba utazott.

Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok oszlopi nagykövete kedden átvette Anglia és Franciaország ottani képviselőjét.

A dán és norvég aranykészletet Amerikába szállították

Newyorkból jelentik: Dánia és Norvégia hetekkel ezelőtt elküldték Amerikába egész aranykészletüket, ahol azt biztonságba helyezték.

Németországnak megnemtámadási szerződése volt Dániával

Rómából jelentik az Osservatore Romano, hogy most egy esztendője, hogy Németország Dániával megnemtámadási szerződést kötött. Németország mai katonai intézkedése semleges állam függetlenségének és szabadságának súlyos megsértését jelenti — írja a Vatikán hivatalos lapja.

Norvégia földrajzi adatai

Norvégia aránylag kis területen, kevésszámú lakosságával Észak-Európa egyik legfontosabb pontján fekszik és különösen az utóbbi időben, amikor a hadszállítások Németország felé a szövetségesek tiltakozása ellenére is nagy erővel folytak, az érdeklődés középpontjába került. Szemben az angol szigetországgal terül el Norvégia partvidéke és minden kikötője rendkívüli fontossággal bír kereskedelmi szempontból. Az országnak mindössze kétfélmilliónyolcszáz ezer főnyi lakossága van és egész területe 323.600 négyzetkilométer. Norvégiának egyik nagyon fontos kereskedelmi ága a halászat, továbbá a cink, alumínium és kevés ezüstbányája jelentenek értéket. Halkonzerv és papíripar nagyon fejlett. Fővárosa Osló, 250 ezer lakossal, a németek által elfoglalt nagyobb városok Bergen, mintegy 100 ezer, Trondheim 60 ezer, Stavanger 50 ezer lakossal.

CORSO: Ma díszbemutató!

5, 7.15, 9.15

Ismeri az erényes ASSZONYT?
Ismeri a kikapós ASSZONYT?
Ismeri az elegáns ASSZONYT?
Ismeri a hű ASSZONYT?
Ismeri a hűtlen ASSZONYT?
Ismeri a házias ASSZONYT?
Ismeri a hideg ASSZONYT?
Ismeri az erotikus ASSZONYT?

akkor nézze meg a Metro Goldwyn legpazarabb és legragyogóbb filmjét, az

ASSZONYOK

E filmben minden szerepet a leghíresebb filmszínésznők: Norma Shaerer, Joan Crawford, Rosalind Russel, Paulette Godard játszák, egyetlen férfi szereplője sincs a filmnek, mégis a férfiak a főszereplők

A film pazar toalettjeit a legnagyobb párisi szalonok: Chiaparelli, Lelong, Patou készítették.

Reynaud nyilatkozata a norvégeknek nyújtandó segítségről

Páris. (Rador.) Paul Reynaud kedden reggel 7 órára tanácskozásra hívta össze a nemzetvédelem három miniszterét, Daladier, Campanchit és Laurent Eincot, valamint Gamelin és Vuillemin tábornokokat, továbbá Darlan admirálst.

Paul Reynaud miniszterelnök kedden délelőtt fogadta a párisi norvég követet, akinek a következő kijelentéseket tette:

— Németország befejezett tényt teremtett Dániában és Norvégiában arra való tekintettel, hogy a francia és angol haditengerészet a

Mussolini kihallgatáson fogadta a német nagykövetet

Róma. (Rador.) Mussolini miniszterelnök kedden délelőtt a Velence-palotában kihallgatáson fogadta Mackensen római német nagykövetet, aki előzően Cianó gróf olasz külügyminiszterrel folytatott megbeszélést.

A déli lapok teljesen hatása alatt állanak annak a német lépésnek, amely szembe szállt a szövetségesek dániai és norvégiai terveivel. A lapok hangoztatják, hogy a németek villámszerűen

A svéd kormány álláspontja

Stockholm. (Rador.) A svéd távirati Iroda jelentése szerint a svéd kormány kedden délelőtt minisztertanácsot tartott. A már elrendelt megerősített védelmi készütségen kívül egvelőre nem történt semmiféle katonai intézkedés. A parlament külügyi bizottságának ülését délutánra hívták össze. Kijelentették, hogy a svéd kormány csak délután foglal állást a múlt éjszaka történt eseményekkel szemben. Ujabb jelentés szerint

a svéd általános mozgósítás elrendeléséről szóló hírek teljesen alaptalanok.

Stockholm. (Rador.) A Malmö melletti repülőtéren az éjszaka hatalmas tüz pusztított. A raktárak és az igazgatóság épülete teljesen elpusztultak. A hangárok azonban sértetlenek maradtak.

Stockholm. Az itteni repülőtér egyik épületében hatalmas robbanás történt és ennek követ-

Délkelet-Európa és az események

Róma. (Rador.) Az olasz politikai élet érdekfűzősnek homlokterében a balkáni államok angol követeinek londoni tanácskozása áll. Kiemelik, mint igen fontos tény, hogy ezen az értekezleten a római angol nagykövet is résztvesz.

Olasz beavatott helyen úgy tudják, hogy Anglia és Franciaország a délkelet-európai államokban közlöaját, bauxitot és gabonát kívánnak felvásárolni.

London. Lord Halifax tegnap délután a Törökországban, a négy balkáni államban és a Magyarországon működő angol követeivel tanácskozott. A megbeszélésen jelen volt a római és a moszkvai angol nagykövet is.

A tanácskozás három óráig keresztül tartott.

Kilencmillióval csökkentették Aradváros új költségvetését

Számos módosítást eszközölt a timisoarai (Temesvár) királyi helytartóság Az előirányzott 20 és félmillió lei helyett csak 2 és negyedmillió lei fordítható utépitésre és karbantartásra

Kedd délután Bejan Romulus dr. helyettes polgármester a sajtó munkatársai előtt ismertette Aradváros 1940-41. évi költségvetését, amelyet most hagyott jóvá a temesi királyi helytartóság. Annak idején megintuk, hogy a város vezetősége által összeállított költségvetés végösszege 101 millió 450 ezer 91 lejt tett ki. A királyi helytartóság a felterjesztett költségvetésben számos módosítást hajtott végre, aminek következtében Aradváros 1940-41. évi költségvetését mintegy 9 millió lejjel csökkentette.

A rendes bevételek, illetve kiadások oldalán 44 millió 284 ezer 760 lei volt feltüntetve, míg most ez az összeg 47 millió 684 ezer 852 leire emelkedett. A rendkívüli bevételek és kiadások tételeiben a felelős közigazgatási hatóság közel ötven százalékos csökkentést végzett, amennyiben a tervezetbe felvett 8 millió 994 ezer 400 leiből 4 millió 494 ezer 400 leit törölt. A különleges

rendeltesü alapok 48 millió 170 ezer 931 lejjel szerepeltek, ennél a tételnél a tartomány 40 millió 133 ezer 317 lejt engedélyezett.

A városi közbiztonság költségvetése 8 millió 400 ezer leiről 8 millió 499 ezer 66 leire emelkedett a tartományi felülvizsgálat után. A kéményseprő szolgálat 2 millió 588 ezer 75 lejt kitevő előirányzatából 1 millió 87 ezer 75 lejt maradt.

Bejan Romulus dr. elmondotta még a költségvetés ismertetése során, hogy a városi közmunkára, utak javítására és új utak készítésére felvett 20 millió 469 ezer 861 lejt összegből csak 2 millió 124 ezer 69 lejt hagyott jóvá a kormányzat. A közvilágításra előirányzott másfélmillió lejt pedig 300 ezer lejjel csökkentették, az új mentőautó vásárlására felvett összeget pedig teljesen törölték. Ugyancsak törölték a városi közbiztonsági szolgálat részére felvett egy millió lejt, valamint gáterősítési munkálataikra szánt egy és fél millió lejt is.

Emelték Aradon a kenyér árát

A pékek újabb áremelést kérnek

A királyi helytartóság mellett működő árelenőrző bizottság tegnap délelőtt Ciupe Gheorghe dr. vezérbíró elnöklétével ülést tartott, amelyen Timisoara (Temesvár), Arad és Lugoj (Lugos) városoknak a kenyérráknak újabb való rendezésére vonatkozó előterjesztéseivel foglalkozott. Az ülésen résztvettek a három város, továbbá a malmok és pékek képviselői is. Hosszabb vita fejlődött ki, amelynek során megállapították, hogy a buza ára mindenütt annyira emelkedett, hogy a malmok egy vagon buzát 60.000-70.000 lejt kénytelenek fizetni. Az árelenőrző bizottság a beérkezett hivatalos piaci jelentések alapján hozzájárult a liszt és a kenyér árának felemeléséhez.

Timisoara (Temesvár) számára a következő lisztárakat állapították meg: félbarna, négyes számú liszt kilója az eddigi 11 lejt helyett 11 lejt és 50 bani, barna, hatos számú liszt kilója az eddigi 8 lejt helyett 7 lejt. Ezenkívül kötelezték a malmkokat új típusú, heges számú lisztnek a forgalomba hozatalára, amelyet kenyérsütésre használnak és ennek a lisztnek az ára szintén 7 lejt. Az új kenyérrakok következő kilónként: félbarna kenyér az eddigi 11 lejt helyett 12 lejt és 50 bani, barna kenyér hatos lisztből és eddigi 7 lejt helyett 9 lejt, a heges lisztből készült fekete kenyér 7 lejt. Az emelés jelentékeny, a félbarna kenyérnél másfél, a barna kenyérnél pedig két lejt kilónként. A pékek hangsúlyozták a tárgyaláson, hogy a szegényebb néprétegek számára készülő hét lejes fekete kenyér egészséges és jóízű lesz.

Aradváros számára a félbarna liszt árát kilónként 11 leiben, a belőle készült kenyéret pedig 11 lejt és 50 baniban állapították meg. A barna és fekete liszt és kenyér árai ugyanazok, mint Timisoara (Temesvár) számára. Lugojon (Lugos) a félbarna kenyér árát kilónként 12 leiben állapították meg. Egyébként a liszt és a többi kenyér ára ugyanaz, mint a másik két városban. A fehér — nullás — liszt árát, valamint az abból sült kenyér árát nem maximálták.

Az aradi kenyérrakkal kapcsolatosan még a következő információkat kapjuk:

Japán rendkívüli megbízott érkezett Londonba

London. (Rador.) Kava, a japán kormány rendkívüli megbízottja tegnap megérkezett az egyik angol kikötőbe és azonnal tovább utazott London felé.

Olasz szénvásárlás Angliában

London. (Rador.) A Reuter iroda közli: Olasz hajótulajdonosok jelentős számú hajóegységet küldtek angol kikötőkbe, hogy angol szenet rakodjanak. Az olaszok által történt angol szénvásárlás híre angol körökben nagy meglepetést váltott ki.

Az aradi pékek telefonon értesültek a kenyérrak felemeléséről. Azonnal telefonon felhívták Sechei Alexandrut, a pékek országos egyesületének elnökét és közölték vele, hogy a fehér kenyérnek 11 lejt 50 banira való felemelése őket nem elégíti ki. Ugy tudták, hogy az árelenőrző bizottság ülése csak szerdán lesz és azért nem utaztak kedde Timisoara (Temesvár). Hangoztatják, hogy Aradon a buza és a liszt semmivel sem olcsóbb, mint Timisoarán (Temesvár) és ezért beadványt intéznek a helytartósághoz és kérik, hogy a félbarna kenyér árát Arad számára is 12 lejt 50 baniban állapítsák meg, vagyis egy lejjel magasabbra, mint az történt.

A magyarországi árvízveszedelem okozta károkat még hozzávetőlegesen sem lehetett felbecsülni

Csak a szegedi tanyavilágban mintegy ezer ház hever romokban — Közel százezer hold szántóföld áll víz alatt

Helyzetjelentés az időjárás viszonyosságairól

A hó- és szélviharak következtében történt vonatkozások aradi vonatkozásban a keddi nap folyamán megszűntek. Az aradi állomásfőnökségtől nyert értesülésünk szerint a vonatok belföldi viszonylatban és aradi vonatkozásban menetrendszerűen közlekedtek, kivétel képezett a bucsurestii felől érkező eszi gyorsvonat, amely negyven perc késéssel futott be az aradi állomásra. A budapesti nemzetközi gyors délelőtt 15 percet késett. A bucsurestii gyorsvonat késését a Dunarea (Duna) áradása következtében a Turnu-Severinnél előtört pályavesztés okozta, miután ezen a szakaszon átszállással lehet csak a forgalmat lebonyolítani, aminek következtében késések történnék.

Arad megye területén a keddi nap folyamán egyébként a városközi forgalom keretében a társasgépkocsik is rendszeres forgalmat bonyolítottak le.

Budapestről jelentik: Magyarországon a Duna áradása napok óta folyamatosan van és legutóbb a Tisza apadásáról is érkeztek már jelentések, de azér:

az árvízhelyzet Magyarországon még mindig rendkívül súlyos.

Az okozott károkat még hozzávetőlegesen sem lehetett felbecsülni. A Duna a ráckevői járásban okozta a legnagyobb pusztítást. Itt Makád, Dömösöd, Majorháza, Kiskunlakháza és Bereg községek

Magyar parlamenti képviselők a kisebbségi miniszternél

Oradeáról (Nagyvárad) jelentik: Szombaton érkezett haza pár napi tartózkodásra dr. Soós István orsz. képviselő, aki a magyar parlamenti csoport múlt heti működéséről a következő felvilágosítást adta:

— Az elmúlt héten több egyházi küldöttség kereste fel Silviu Dragomir dr. kisebbségi minisztert. Ezek között volt elsősorban a református egyházak küldöttsége és pedig az ardeai (Erdély) egyházkerület nevében Vásárhelyi János püspök, Laár Ferenc és Illyés Gyula tanügyi tanácsosok, ugyancsak én magam is résztvettem a küldöttségben.

— A miniszternek tudomására hoztuk azoknak a legújabb felmerült kívánságokat és sérelmeket, amelyeknek elintézése sürgős és amelyek főleg lejkészi és iskola kérdésekkel állnak összefüggésben. Ugyancsak küldöttség kereste fel a minisztert az unitárius egyház részéről, amely küldöttségben Varga Béla dr. unitárius püspök, Mikó Imre dr. bucsurestii főbírók voltak részt. Ez a küldöttség is főleg iskolaügyekben interveniált.

— Ezen egyházi küldöttségeken kívül Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter fogadta a magyar szövetségek képviselőiben gróf Bertha Jen László és gróf Haller István elnököket, akikkel hosszasan tárgyalt a szövetségek folyó problémái ügyében.

— A szövetségek elnökei ezenkívül megjelentek Voicu Nițescu képviselőházi alelnöknel, akivel szintén meg tárgyalták a legsürgösebb szövetségi problémákat. Ennél a tárgyalásnál én is jelen voltam, aki a szövetségek ügyeit Voicu Nițescu elnöknel állandóan napirenden tartom.

A magyar képviselők részéről Tejeki Adám gróf, dr. Bartha Ignác, dr. Soós István küldöttségileg kereste fel Paul Teodorescu légügyi minisztert a magyar nyelvű gázvédelmi előadások ügyében, aki megígérte, hogy a kisebbségi miniszterrel egyetértve igyekszik kedvező megoldást találni.

Ezenkívül több kisebbségi polgár egyéni jog-sérelmeit igyekeztem orvosoltatni.

határában tizenöt ezer hold termőföld áll víz alatt és száz ház dől össze.

A Tisza a Szolnok—szegedi szakaszon pusztított leginkább. Szolnok megemlése csak a mára virradó éjszaka munkája után mondható véglegesnek. A Zagyva torkolatánál sok jász- és heves-megyei község áll víz alatt.

A szegedi tanyavilágban mintegy ezer ház fekszik romokban és a víz állása Szegednél tizenegy centiméterrel magasabb, mint 1879-ben, amikor Szeged rombadólt. A Körös szakaszon, Békésmegyében hetvenöt ezer hold van víz alatt s ez főleg buzával bevetett terület. Százötvenhárom ház dől össze, közöttük több kőből épült. Nagyméretű háziállatállomány, nagymennyiségű takarmány és élelmiszer pusztult el.

Ankara. (Rador.) Az amasiai kerületben több mint 30 falu elpusztult az árvíz következtében. Szerencsére emberéletben nem esett kár, de az anyagi kár annál nagyobb. Több, mint 20 ezer ember fedél nélkül maradt és a háziállatok ezerszámra fulladtak a vízbe. Katonai különítmények csónakkal közlekedtek meg a különböző magaslatokra, hogy az ott összegyűlt lakosságot megmentsék.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM 20-10.

A Notre Dame-i toronyőr

Ma, a XX. század legmonumentálisabb filmóriása,

VICTOR HUGO halhatatlan regénye után Villiam Dietrole rendezésben. Charles Laughton és Maurron O'Hara-val. Ut FOX-híradó a legújabb háborus eseményekkel. Előadások 5, 7.15 és 9.30 órákor. 8-kor matiné olcsó helyekkel!

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-61. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égőes évre .. 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre 420 || Hgy hónapra 70

Ma jár le a kereskedői bejelentések határideje

Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy ma jár le az a határidő, amelyen belül a nagykereskedőknek be kell nyújtaniuk a polgármesteri hivatalhoz az árellenőrzésről szóló törvényben előírt bejelentéseket. Ugyancsak maig kell beadniuk a petróleum-termékek, cement és fémpari termékek eladásával foglalkozó kereskedőknek április 1-iki készleteiket a pénzügyigazgatóságnál.

— A Magyar Népközösség vezetői dr. Ionescu prefektusnál. A Romániai Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának képviseletében Palágyi Jenő dr. elnök, Dömötör László alelnök és Dániel Péter, a társadalmi szakosztály elnöke látogatást tettek dr. Ionescu Iuliu-nál, Arad megye új prefektusánál.

— Kamatteszámításait hajtott végre a német Birodalmi Bank, Berlinből jelentik: A Birodalmi Bank igazgatósága elhatározta, hogy április 9-től kezdve a lezárási kamattal 5 százalékról három és félre, a értékpapírelőlegek kamattal pedig hat százalékról négy és fél százalékra szállítja le.

— Elhunyt német tüzérségi táborno. Berlinből jelentik: Karl Becker tüzérségi táborno, az arzenálók főfelügyelője tegnap szívinfarkus következtében meghalt. Hitler kancellár rendeletére nemzeti temetést rendeznek számára.

— A Szovjet területén élő litvánok hazatelepítése. Kaunas. (Rador). A német távirati iroda jelentése szerint Kaunasban litván-szovjet tárgyalások kezdődtek a Szovjet területén élő 60 ezer litván hazatelepítése érdekében.

— Lezuhant egy magyar katonai repülőgép. Budapestről jelentik: Kedden délelőtt egy magyar katonai repülőgép Újkécske határában ismeretlen ok miatt lezuhant egy ottani lakóháza. A gép személyzete, 1 fő hadnagy és 2 altiszt, továbbá a ház lakói életüket veszítették.

— Kommunista letartóztatások Párisban. Párisból jelentik: A rendőrség letartóztatta 22 kommunista propagandistát. Ezek közül többen ismert kommunista vezetők, akik az összeköttetést biztosították a harmadik Internacionálé és a francia kommunisták között.

— Kitért a hawaii tűzhányó, Hilo. (Rador). A Mauna-Loa hawaii tűzhányó, amely 5 év óta nem működött, tegnap váratlanul kitért. A tűzhányó oldalán 8 kilométer hosszú repedés keletkezett, amelyből forró lava tör ki és Hilo városa felé ömlik. A tűzhányó kráteréből hatalmas tűzoszlopok törnek ki és az egész környéket koromfeketé füst borítja.

— „Vak” repülés, Newyorkból jelentik: Az első „vak-repülést” szombaton hajtották végre a repülés történetében amikor is a Virginia-állambeli Langleyfield repülőterén vakrepüléssel szállt le egy gép. A repülőgép a Newyork-állambeli Mitchellfieldből indult és azt Mac Daniel őrnagy vezette, anélkül, hogy látta volna a terepet. A 22,5 tonnás bombavető repülőgép leszállása oly normális és zökkenésmentes volt, mintha annak vezetője látta volna a terepet (Rador).

— Rendezik a jegyzők fizetését. Tudósítónk jelentik: Timis (Temes)-tartományban eddig huszonegy olyan jegyző volt, akinek fizetésére a belügyminisztérium költségvetésében nem volt fedezet és így ezeknek a jegyzőknek a fizetését az érdekelt községeknek kellett előteremteni. A királyi helytartóság közbenjárására az új költségvetést esztendőre felvették ennek a huszonegy jegyzőnek a fizetését a belügyminisztérium költségvetésébe és így az illető községek jelentős teherrel szabadulnak meg. A rendelkezés kilenc Arad megyei községet érint.

— Engedélyezték a satumareli (Sztómár) Kőlcsey Kör ismeretterjesztő előadásait. Satumareről (Sztómár) jelentik: A hatóságok engedélyezték a satumareli (Sztómár) Kőlcsey Kör előadásorozatát. A kör vezetősége hetenként egy ismeretterjesztő előadást rendez. Az első előadást április 8-án, hétfőn este 9 óra körül tartották meg a „Cecil” nagytermében. Előadó: dr. Boér László főorvos volt, aki a rákbetegség tüneteit és lefolyását ismertette.

— Másodikon felmentették Liciu Alexandrut, a bucaresti-i ítélőtábla súlyosan megvádolt főelnökét. Galatiból jelentik: Emlékeztetés az a bűnper, amelyet Liciu Alexandru bucaresti-i táblai főelnök ellen indítottak halálhozó súlyos testisértés címén. A volt táblai elnök, a vád szerint, megverte szolgáját, aki behalt sérüléseibe. A román törvényszék annak idején nyolchavi elzárásra ítélte Liciu Alexandrut, aki fellebbezést jelentett be és felmentését kérte. A galati-i tábla tegnap foglalkozott Liciu Alexandru ügyével és a felelősségi bíróság elfogadta a volt törvényszéki főelnök védekezését és felmentette őt a vád és annak következményei alól.

— Meghalt Porzso Kálmán, Budapestről jelentik: Porzso Kálmán, a kiváló író és közíró, a Pesti Hírlap vezérlektorja, ma éjszaka 80 éves korában meghalt.

— Lezuhant olasz katonai repülőgép. Rómából jelentik: Az olasz hadiengerezet egyik repülőgépe lezuhant. A személyzet négy tagja meghalt.

— Mészárosok és hentesek repülőbélyegilletékel. Timis (Temes)-tartomány élelmiszeri célnének közbenjárására a tengerészeti és légügyi minisztérium hozzájárult, hogy azok a mészárosok és hentesek, akik nem nagyvágók, csak 1940 január 1-től kezdődőleg kötelesek repülőbélyegilletéket fizetni és nem két évre visszamenőleg, mint arról az előzetes rendelet szövegéből következett, az egyes mészárosokra és hentesekre már kivetett pénzbüntetések érvénytelenekké váltak.

— Montecarloból szállították vissza a tg.-muresi Splendid-szállóban történt 400 ezer leles lopás egyik tettesét, Tg. Muresről (Marosvásárhely) jelentik: Mint egy másfél évvel ezelőtt a tg. muresi (Marosvásárhely) Splendid-szállóban Bineter Armin oradeai (Nagyvárad) utazó bőröndjéből elemezték 100 ezer leit. A tetteseket később a véletlen lelepte le és a rendőrség megállapította, hogy a lopást Müller István timsórai (Temesvár) illetőségű rovatmunkás egyén és annak Bretter Jakab nevű társa követte el. Müller az igazságszolgáltatás elől a halálba menekült amennyiben a bucaresti-i Cismigiu-parkban felakasztotta magát. Bretter pedig Franciaországba szökött, majd onnan Montecarloba utazott, ahol aztán a zsákmány részét a kaszinóban elkártázta. A romániai hatóságok tudomást szereztek Bretter tartózkodási helyéről és diplomáciai úton kiadatását kérték a monacói hercegségtől. Brettert néhány nappal ezelőtt toloncon szállították haza és a tg. muresi (Marosvásárhely) ügyészség fogházába vitték. Ügyének főtárgyalását a vonatkozó iratok beszerzése után kitűzik.

LEGUJABB HIREK

Amire még nem volt példa.

Tudvalevő, hogy az utóbbi időben főleg a szórakozóhelyek, u. m. mozik, éttermek stb. érezhették legjobban a közönség távollaradását az egymást kergető események következtében.

A mozibevételek eddigi rekordját a „Hőféherke” tartotta. A mostani súlyosabb viszonyok között akadt egy film, amely 3 hét alatt a bucaresti-i „Scala” moziban 3.500.000 lei bevételért el.

Ez a film BETTE DAVIS aranvérmes alakítása:

„Vén lány”,

mely egész Bucuréstit lázba hozta.

— Utéptő gépeket vásárolnak Arad megye számára. Tudósítónk jelentik: A pénzügyigazgatóság, mely Timis (Temes)-tartomány bevételeit kezeli, összeállította a királyi helytartóságnak a múlt pénzügyi esztendőre szóló zárszámadását. Kiderült, hogy az előirányzott harmincötmillió leles felesleg helyett a tényleges felesleg negyvenhét millió lei. A mutakozó tizenkétmillió leit arra használják, hogy Arad Timis, Hunedoara, Severin és Caras-megyék számára utéptő gépeket és teherautókat vásároljanak.

Meglepetés buváreknál...

— Egy hölgy vár reád már órák óta...

Husz esztendő a Minerva R.

Cluj (Kolozsvár) Magyar kisebbségi életünk egyik legtevékenyebb művelődést terjesztő intézete, a Minerva Irodalmi Műintézet, most ünnepi fennállásának husz éves évfordulóját.

Az elmúlt vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között tartották meg a Minerva R. T. idei rendes közgyűlést, amelyen a vezetőség a huszadik év eredményeiről számolt be a részvényeseknek. Ezután került sor a két évtizedes Minerva ünneplésére, hátsz köszönetet tolmácsolva az irodalmi műintézet minden szellemi és testi munkásának. Melegen ünnepelték dr. Vékás Lajost, a műintézet vezérigazgatóját, aki fáradhatatlanul és lelkesen munkálkodott mindig a kultúraterjesztő részvénytársaság érdekében.

A közgyűlés úrra egyhangulag megválasztotta tavábbi hat évre dr. Bánffy Dániel, dr. gróf Bethlen György, dr. Gyárfás Elemér és dr. Vékás Lajos igazgatósági tagokat, akiknek megbízatásuk ez évben lejártában volt.

A közgyűlés után közébed volt, amelynek során dr. Vékás Lajos vezérigazgató az igazgatóság érdemeit méltatta, majd dr. gróf Bethlen György igazgatósági tag válaszolt a vezérigazgató beszédére. Dr. Somodi András, a „Keleti Újság”, illetve a „Lapkiadó Rt.” vezérigazgatója üdvözölte a Minervát és dr. Vékás Lajost.

A termékeny és eredményes múltú Minerva az elmúlt husz év alatt 3.310.323 könyvet adott az olvasóközönség kezébe. Kisebbségi társadalmunk érdekében és örömteli bizalommal tekint az intézmény további munkásságára felé.

— A KIRÁLYI AERO-KLUB ARADI ALOSZTÁLYÁNAK MEGALAKULÁSA. Vasárnap alakult meg Aradon Petre P. Georgescu parancsnoklő táborno kezdeményezésére a Királyi Aero-Klub aradi alosztálya és az alakuló közgyűlésen amelyet a prefektúra dísztermében tartottak meg, nagyszámú és előkelő közönség jelent meg. Ott volt Vlad Alexandru táborno, polgármester, aki üdvözölte a megjelenteket és hangsúlyozta a klub megalakulásának fontosságát. Barbulescu Simion kapitány, a repülőteri parancsnokot felkérte a közgyűlést jegyzőkönyv vezetésére. Popovici Stéfán, Pagana Ion pedig annak hitelesítésére. Az egyesület elnökévé egyhangulag Petre P. Georgescu tábornoat választották meg, jogszerűtli tagokká pedig Dragalina I. Corneliu, Vlad Alexandru tábornoakat és Ionescu Iuliu dr. prefektust nyilvántartták. A bizottság tagjai lettek: Magier Andrei dr. piispók, Radu Cornel dr., a NUF megyei tagozatának elnöke, Ludosan Nicolae törvényszéki főelnök, Constantinescu Alexandru tanár, országőparancsnok, Căroianu Romulus mérnök, iskolaigazgató, Ionescu Petre főügyész, Coțoiu Romulus dr., a NUF aradi elnöke, Tamadan Vasile, a Banca Nationala aradi fiókintézetének igazgatója, továbbá Popovici Stéfán közjegyző, Andriényi Károly báró, Barbulescu Simion repülőterparancsnok, Vaida V. vasuti felügyelő. A felügyelőbizottság tagjai: Iercan Nerva dr. képviselő, bankigazgató, Trăilescu Ionel dr. iparkamari titkár és Sárbu Oliviu helyettes tagok: Porutiu mérnök és Pogana Ioan dr. Az alapító tagok ezután jelentős összegeket jeleztek a Királyi Aero-Klub aradi tagozata javára, majd elhatározták, hogy mozgalmat indítanak Aradon létesítendő öltöztető felállítására.

— KOZMA LAJOS FÉRFIDIVATCEG 90 ESZTENDŐS. Régi, patinás budapesti uridivat-cég ünnepi fennállásának nyolcvan esztendő évfordulóját. A ritka jubileumot úgy a budapestiek, mint a külföldiek előtt közismert Kozma Lajos férfidivat üzlet üli, mely kitűnő vezetésére révén egyike a magyar főváros legismertebb és legkitűnőbb bevásárlási forrásainak. Mindenkor a legpompásabb divatcikkek, dus választék áll a vevőközönség rendelkezésére és ha külföldi Budapestre megy, a Károly-körút 3. szám alatt levő Kozma Lajos-céget feltétlenül felkeresi. Nyolcvan év alatt a vevők hatalmas táboraának számtalan elismerése jutott el a cég érdemes vezetőihez, akik ezeket az elismeréseket tartják szép jubileumuk legértékesebb ajándékainak.

— Pappné Szentgyörgyi Elvira előadása a budapesti rádióban. Kedden dében, kelet európai időszámítás szerint 11.20 órakor, Pappné Szentgyörgyi Elvira alapos felkészültségű, rendkívül érdekes előadást tartott a budapesti rádióban a híres transsylvaniai festőtől, Barabás Miklósról. A kiváló újságíró, akinek előadásában már többször gyönyörködhetett a rádióhallgató közönség, ezalkalommal is általános, nagy sikert aratott elmélyült, művészettörténelmi értékű előadásával.

— Dr. Singer úrra rendel.

— Elutasította a tábla a védelem kifogását az Auschnitt-ügyben. Bucurestiből jelentik: Max Auschnitt nagyiparos ismert bűnperének táblai tárgyalása során, mint megtörtük — V. Melinte védőügyvéd pergátló kifogásokat emelt. A köz- és magánvadás védőügyvéd előterjesztésének visszautasítását kérte. A táblai tanács tegnap hirdetett ítéletében elutasította a védelem kifogásait és elrendelte a tárgyalás folytatását.

— Rendőrségi hírek. Az aradi Herceles-téglagyár bejelentette a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek álkulcs segítségével behatoltak a vállalat irodahelyiségébe és ellopták a telefonkészüléket. Ez már a második telefonlopás, amely a téglagyár irodájában történt. A távbeszélőkészülék tolvajainak kézrekerítésére megindult a nyomozás. — Tegnap este betörő járt Vlad Gherasim CFR-úszvívelő Tárgoviste-ucca 3. szám alatti lakásában. Az ismeretlen tettes több ezer lei értékű ruhaneműt lopott el. — Lits Róza, Sárindar-ucca 11. szám alatti lakos közölte a rendőrséggel, hogy 13 esztendő, János nevű diákja napok óta nem tért haza szülei lakására. Az eltűnt felkutatására folyik a nyomozás.

Meghalt Verdier párisi hercegérsek

Páris. Verdier Jean bíboros, Páris érseke kedden hajnalban elhunyt. Verdier személye a magyar közönség előtt általánosan ismert volt, mert egyike volt azoknak a bíborosoknak akik résztvettek a budapesti

VERDIER
Páris érseke

nagy nemzetközi eucharisztikus kongresszuson. Párisban állandóan érdekelt volt a magyar munkásság gondozása iránt és személye iránt általános tiszteltettségű volt meg mindenfelől. Verdier érsek 1864-ben született és szigorú papi rendben nevelkedett fel. Több fontos állást töltött be és 1929-ben a papnevelő intézet igazgatói székéből nevezték ki Páris érsekévé és e minőségben kapta meg a bíbori. Hat évvel később a francia kormány a becsületrend tisztje keresztjével tüntette ki. Halála különösen most érintette súlyosan a franciaországi katolikusságot, mert Verdier bíboros a templomépítő akció vezetője volt és már eddig is száznál több templom épült az ő kezdeményezésére. Az elhunyt bíboros holttestét bebalzsamozták, a püspöki hivatal egyik termében ravatalozták fel, itt tekintheti meg a közönség, majd átszállítják a Notre Dame templomba, ahonnan örök nyugalomra kísérik.

— Eltemették Prónav Dezső búrót. Budapestről jelentik: Báró Prónav Dezső Budapest közelében, Acsán 92 éves korában elhunyt. Halála súlyos betegségére Magyarország evangélikus társadalmának, mert báró Prónav több mint egy emberöltőn keresztül egyike volt az evangélikus egyház legerősebb támaszainak. A nagy kort elért férfi földi maradványait kedden helyezték örök nyugalomra az Acsán levő családi sírkövébe.

— Megszökött a Graf Spee tizenegy tisztje. Buenos Ayres. Az Admiral Graf Spee tizenegy tisztje, akiket a kormány egy szigetre internált, szállításuk közben megszököttek.

— Halálozás. Szikora Lacika vasárnap este 9 órakor Clujon (Kolozsvár) 13 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután lesz az alsótemető halottasházából. Lelkiútvételek pénteken este 9 órakor mutatják be szentmisei formában. Az elhunytat a Szikora- és Debreczeni-családok gyászoikák.

— AZ ARADI KOZLONY „TAVASZI REJTVÉNYPÁLYAZATA” második fordulójában között rejtvények helyes megoldásai a következők:

FELTALÁLÁSOK KERESZTREJTVÉNYE: Turbina, Leonardo da Vinci, 1510. — BETŰREJTVÉNYEK: 1. Postafordultával. — 2. Maradi.

— Magyar művészi és köznevelődési estélyeket rendez az újságírók bucaresti-i egyesülete. A bucaresti-i kisebbségi közélet újjáélesztésének munkájában az újságíró egyesület fővárosi csoportja jelentős szerepet tölt be. A szervezet első kísérlete ebben az irányban a márciusban lezajlott bál volt, amelyen a kisebbségi társadalom kiemelkedő tagjai igen szép számban vettek részt. A sikeren felbuzdulva és a szervezet kulturális programjának elindítása érdekében — részben a clujai (Kolozsvár) újságíró-estélyek messzehangzó sikereinek hatása alatt is — a csoport sorozatos kulturális és művészestélyek rendezését határozta el. Ezek az estélyek a kisebbségi író- és művész-társadalom legkiválóbb reprezentánsai fognak bemutatkozni a bucaresti-i közönség előtt. Az első irodalmi- és művészestélyt április 20-án, szombaton este 9 órakor tartják meg a Str. Lipscaui 53 szám alatti Roxyszínház termében, a következő szereplőkkel: Nyírő József és Kacsó Sándor felolvasnak, Huszárné Borsay Piri Ady-dalokat énekel. Kisérti: Komjádi Béláné, Szatmári Géza tenorista operáriákat ad elő. Tátrai Kornélia zongorakísérettel, Tepser Richárd hegedűművész szólószámai után a bucaresti-i magyar dalárda „bokrétával” szerepel. Simon Ilonka a népszerű primaballerina táncszámai tetőzik be a tartalmas műsort.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărăsești 1.

— A NAGYVEZÉRKAR 20. SZÁMÚ RENDELETE. Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar 20 számú közleménye a március 9-én kiadott 17. számú közlemény módosításaképpen megállapítja a következőket: „A motorbiciklis schimbások bármilyen márkájú és bármilyen áttételű keréknél felajánlhatnak. — 1940. április 30-ig bármilyen fogynemhez besorozott 1940. korszakú ifjak kérhetik, hogy motorbiciklis schimbásokként vegyék be őket ezen időpont után azonban csak a motorizált ezredek és olyan ezredek tagjai lehetnek, amelyeknek motorbiciklis schimbások alkalmazására a 10. számú közlemény 4. pontja alapján joguk van. A kérvények közvetlenül vagy az ezredek útján a nagyvezérkarhoz intézendők.

— Öngyilkosságot követett el egy aradi asszony. Az esti órákban értesítették a büntügyi hatóságokat, hogy Măru Sida, aradi, Roselor-ucca 124. szám alatti lakos öngyilkossági szándékából nagy mennyiségű marólgutot ivott. Az életuntat a központi kórházba szállították, ahol ápolás alá vették, de a maró folyadék annyira összeroncsolta a szerencsétlen nőt, hogy belső szerveit, hogy nem lehetett megmenteni az életnek s anélkül hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

A nap humora

— Hónapok óta állás nélkül vagyok,
— Mi a foglalkozás?
— Munkaközvetítő.

— Nem tudja kérem, hogy a szerkesztő ar elő.
— Vastá már verseltem?
— Azt hiszem, nem, mert a papírkosár még üres.

— ISKOLAI ÜNNEPÉLY AZ ARADI ZSIDÓ ISKOLÁBAN. E hó 14-én, délután 5 óral kezdettel a zsidó elemi iskola növendékei az iskola dísztermében iskolai ünnepélyt rendeznek. Az ünnepély zenei részét prof. Igo Schaten vezeti. A belépés díjtalan.

Cassa de Păstrare din Săvârșin S. p. A.

CONVOCARE

Actionarii sunt convocati la Adunarea Generală Ordinară XLI. care se va ține în localul institutului la data de 30 Aprilie 1940. ora 10. cu următorul program: 1. Alegerea 2 acționari pentru verificarea procesului verbal, 2. Raportul Consiliului de Administrație și Comitetul de Cenzură și darea absoluturii. 3. Eventuale propuneri.

Consiliul de Administrație.

— Jólelkertült műsoros előadást rendezett a kereskedelmi leányiskola. Vasárnap délután a kereskedelmi leányiskola kitűnően sikerült műsoros előadást rendezett az iskola dísztermében. A szűkebbkörű rendezés az iskola hetedik osztályának növendékeiből került ki és őket irányította, valamint a műsort gondosan összeválogatotta Ionescu S. Petrené tanárnő, aki a termet zűfolóság megtöltő közönség részéről sok elismerést kapott. A műsort a következőképpen állították össze: Versek és a VII. oszt. egy napjának története, amelyet igen ügyesen adott elő Cornea M. A következő szám Schutz A. harmonikaszólója volt, amely után „Három napkeleti király” című kis színdarabot adták elő Tateanu Teresia, Marcovici Olga, Gurban Elena, Cornea Maria és Mager Margareta nagy sikerrel. Közreműködtek még Fizite Elena és Mitterling Adela. A nézőközönség soraiban Ionescu Iuliu dr., Arad megye prefektusa, Ionescu S. Petre vezető főügyész, Riscuța Moise alpolgármester, Ștefănescu ügyész, dr. Cotloiu volt polgármester, szülők, valamint diákok foglaltak helyet és sokat és szívesen tapsoltak. A bevétel tisztai jövedelmét megosztják a nemzetvédelmi alaphoz való hozzájárulás és a moldovai, valamint bucovinai kolostorok részére rendezett kiállítás között. A kiállítás egyébként április 18-án kezdődik Ionescu Ecaterina tanárnő rendezésében.

SZÍNHÁZ

„A TESTŐR”

Molnár Ferenc világhírű vigjátékának felújítása pénteken este

Molnár Ferencet a tökéletes formaérzék és a pompás színpadi technika jellemzi. Valamennyi műve, amely a modern magyar színpadi irodalom előtt megnyitotta a külföldi színházak kapuit, zseniális íróra vall. Egyik legsikerültebb vigjátékának, „A testőr”-nek felújítását határozta el a Kamara Színház igazgatósága. A nagyszerű vigjátékkal kezdetét veszi a Molnár-ciklus, mely színpadra viszi a nagy író, aki különben a francia becsületrendet is elnyerte, legkiválóbb darabjait.

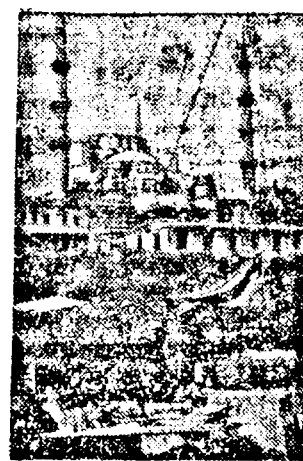
A Kamara Színház igazgatósága a megilletés keretében kívánja felújítani „A testőr”-t és ezért péntek estig nem tart előadást. Időközben gúzeróval folynak a darab próbái, amely egészen új rendezői elképzelések mellett kerül színre Aradon.

A kivételes művészi esemény elé máris nagy érdeklődéssel tekintenek és a péntek esti bemutatóra már sokan vásároltak jegyet. A színházi pénztári naponta délelőtt 10 és 1. valamint délután 4 és 7 óra között van nyitva.

A Kamara Színház műsora:

Pénteken este 9 órakor: „A testőr”. Molnár Ferenc vigjátékának felújítása, új bemutatásban és új rendezésben.

A malária Törökországban

Törökország, melyet régen „beteg ember”-nek neveztek, Kemal Atatürk vezetése alatt egy modern, virágzó ország lett. A latin betűk bevezetése óta az irástudatlanok száma rendkívül megcsappant. A fátya és nadrág viselését a nőknek megtiltották, bevezették az általános választójogot és az új főváros Ankara, a modern és izléses építkezés mintaképe.

Az új Törökországban igen nagy gondot fordítanak a közegészségügyre is. Az egészségügyi miniszter vezetése alatt hihetetlen eredményeket értek el. Ezt különösen a malária ellen indított harcnál állapíthatjuk meg. 1930-ban még óriási területek lakossága szenvedett ebben a betegségben. A miniszter kezdeményezésére egészen radikális intézkedéseket fogantatosítottak, hogy a helyzetet megjavítsák. Óriási mennyiségű kinin osztottak szét a lakosság közt és a malária-moszkító kiirtására is mindent megtettek. Az eddig elért eredmény alapján már joggal mondhatjuk, hogy Ankarában ma már alig van malária.

A Népszövetség maláriabizottságának jelentéséből kitűnik, hogy a kinin a legjobb szer a malária leküzdésére és megelőzésére. A malária gyógyítására ezen bizottság napi 1—1.30 gramm kinin vételét ajánlja 5—7 napon át, míg megelőzésére a malariaszezon tartama alatt napi 40 centigramm kinin vétel elegendő. Visszaesések esetén ugyanez a kúra használandó. A bizottság jelentésében különösen hangsúlyozza, hogy a kinin használata nem igényel állandó orvosi felügyeletet. Más szintetikus készítményeknél viszont állandó orvosi ellenőrzésre van szükség.

Nyilt uccán lelőtte szerelmét és öngyilkos lett Bucurestiben egy nemet mérnök

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután a Diadala közelében szerelmi dráma játszódott le, amelyről a vizsgálat a következő részleteket derítette ki: A dráma hősei Franz Lucke 32 éves esseni német mérnök és Landa Igelborg 34 éves kiejli illetőségű nő. Lucke a Krupp-gyár megbízásából érkezett az országba és a Rimma várlaltnál hejlesztette el. Lucke a Brezoianu-ucca egyik szállodájában bérelt szobát. Landa Igelborg több évvel ezelőtt jött Bucurestibe és a Standard társaságnál dolgozott. Kezdetük között egykor nagy szerelm volt, de a leány, mire az országba érkezett, megfeledkezett Luckeről, sőt eljegyezte magát egy másik német mérnökkel, aki a Str. Athena 3. számú házban lakik. Tegnap összetalálkoztak és Lucke megkérte a nőt, hogy szakítson vejeletársával, de amikor látta, hogy nem tájál meghaligárasra, elővette revolverét és több lövéssel leterítette volt szerelmét. A nő elejét három revolvergolyó oltotta ki. Utána a férfi agyonlőtte magát.

Megtört szívvel jelentjük felejthetetlen, egyetlen gyermekünk

Szikora Lacika

folyó hó 7-én, este 9 órakor, Cluj (Kolozsvár), életének 13-ik évében történt elhunytát.

Drága kis halottunk, örökké gyászolunk!

Földi maradványait Clujról (Kolozsvár) hazaszállítva f. hó 10-én, d. u. 6 órakor temetjük az alsótemető halottasházából. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 12-én, pénteken este 9 órakor lesz az egek Urának bemutatva.

Tied az örök szeretet, miénk az emlékezés! Legyen áldott és könnyű a hant Neked, ki csak öröm és napfény voltál nekünk!

A gyászoló Szikora és Debreczeni család

Min. FRATI, KLUO, întreprindere de înmormântare și Tâmplărie
Aradul-Nou, -rad, Bui. Reg. Ferdinand 57.
Tel. Arad 14-80, Tel. Aradul-Nou 20 22.

SPORT KÖZLÖNY

Hogyan lett a „KK”-ból Duna-Kupa és kis „KK”?

Gidófalvy Pál dr., az MLSz kormánybiztosa nyilatkozik az Aradi Közlönynek

A Közép-európai Kupa szüneteltetésének ügyében és az ugynevezett Kis-Kupa megrendezésének kérdésében, még mindig nem simultak el teljesen a hullámok. A zágrábi értekezlet kulisszatitkai csak most kerülnek napfényre. A sajtónyilvánossággal egyelőre ugyan még nem közölték a benső okokat, melyek ennek a nemzetközi értékű sportrendezvénynek a csődjét idézték elő, de illetékes helyen már nem csinálnak titkot a helyzet megítéléséből. Az olaszok ugyanis rámutattak arra, hogy a Közép-európai Kupa tulajdonképpen Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia privilégiuma volt és, csak néhai Meisl Hugónak lehetett köszönni, hogy Olaszországot is sikerült a kupaversenyekbe bejelerőszakolni.

Az olasz vezetőség most arra az álláspontra helyezkedett, hogy ők sohasem lelkesedtek a kupáért, ami felborította bajnoksági programjukat, s amellett komoly anyagi áldozatokat igényelt. Az is bizonyos azonban, hogy kezdetben ezek a mérkőzések még vonzerővel bírhattak az olaszok számára, mert a rendkívül magas színvonalu magyar, osztrák és cseh futballtól csak tanulhattak. A magyarok különösképpen jó tanítómestereik voltak. Később azonban, amikor az olaszok már megtanultak jól futballozni s a középeurópai futballnívó hanyatlásnak indult, nem látták értelmét az ilyen sűrű sportértekezéseknek. A valóság az, hogy már évek óta várták az alkalmat, hogy a Meisl-nek tett ígéret alól szabadulhassanak. Erre kitűnő alkalmat szolgáltatott az a körülmény, hogy Németország nem engedte meg sem az osztrákok, sem a csehek szereplését a háboru időtartama alatt. Bár frissítően hatott Romániának és Jugoszláviának a KK-ba való bekapcsolása, az olaszok anyagi szempontból ebben az alakulásban még súlyosabb áldozathozatalt láttak. Szerintük nemcsak az nem fizetődött ki, hogy az olasz csapatok Bucurestibe utazzanak, de még kevésbé látták üzletileg reálisnak, hogy Olaszországban bucarestii, vagy belgrádi csapatokat lássanak vendégül, amikor egy olasz nemzeti bajnoki mérkőzés sokkal nagyobb közönséget vonzott és kisebb anyagi befektetést igényelt. Amikor a zágrábi értekezleten a KK fenntartása fejtődött, az olaszok a nem hivatalos megbeszéléseken még ugynevezett erkölcsi okokkal is előhozakodtak a szüneteltetési kívánság alátámasztására. Szerintük miután az eredeti KK-ban szereplő nemzetek az inéző bizottságban 3-3 delegálttal képviselték magukat s az ügyesek Románia és Jugoszlávia csak egy-egy megfigyelőt küldhettek, tehát, ha az utóbbiak máról-holnapra az olaszok, osztrákok és csehek ideiglenes részt nemvétele miatt ugyancsak három-három delegáltat küldenek majd a kupailésekre, úgy az az eredeti KK-államok futball szupremáciájának a Kelet felé való eltolását jelentené. Olaszország határozott formában kívánja Magyarországtól, hogy mint a KK-nak mai egyedüli jogos védője szintén lépjen vissza. Magyarország állásfoglalása ebben a kérdésben igen érdekesen alakult. Magyarország ugyanis elismerte Olaszország kívánságának jogosultságát, de morális szempontokból kihangsúlyozta, hogy fontosnak tartja a maga részéről nem csak nem utját vágni a vele szomszédos Románia és Jugoszlávia sportértekezésének, hanem éppen mint a KK-nak ma egyedüli jogos védője kötelessége ezen államok sportjogait a KK-n belül megvédelmezni. Így jött létre erős harcok után egy kompromisszumos megállapodás a Kis-KK megrendezésében.

Bulgária is részt vesz a Duna-Kupa küzdelmeiben

Gidófalvy Pál dr., aki a KK és a Duna-kupa (melynek elnöke) kérdéseknél a döntő értekezleten Magyarországot képviselte, az ugynevezett Kis-KK kérdésében a következő érdekes nyilatkozattal szolgált lapunknak:

— Késégtelen, hogy Magyarország részéről a KK-nak az új formában való fenntartása komoly áldozatot jelent. Érdekeltek nagy egyesületeink a mai napig is ellenzik, hogy részt vegyünk a Kis-KK-ban, de máris oda hatottam, hogy az MLSz eleget tesz a román és jugoszláv óhajnak. Meggyőződésem, hogy a román és jugoszláv futball megérdemli, hogy nagyon megbecsüljük és komolyan vegyük s a mérkőzések nyomán mindenki meggyőződhet majd arról, hogy e két nemzet labdarugói ma már éppen olyan magas színvonalu futballt játszanak, mint a KK régi tagjai. Színvonal-

csökkenésről tehát beszélni sem lehet. A román futballt egyébként erősebbnek és fejlődőképesebbnek tartom a jugoszlávokénál. A románok gyors és modern futballt játszanak. Fejlődésben könnyebb feladatuk van, mint a magyaroknak, miután nincsenek megterhelve a múlttal s ezért kibontakozásuk gyors és friss lesz.

— Ami a Duna-Kupát illeti, legutóbb Bulgária kérte a felvételét. Követük Batenbergsky kijelentette eljöttünk, hogy Bulgária szent joga a Duna-Kupában részt venni, lévén ők is dunai állam. A Duna-Kupa bizottság azonban Bulgáriának az 1940-es esztendőre való felvételét kénytelen volt visszautasítani, mert ez kész programját felborította volna. Magyarország javaslatára azonban Jugoszlávia elfogadta azt az álláspontot, hogy 1941-ben Bulgária is felvétessék a kupába. Ebben Románia nem járult a felvételhez. Dr. Jaga Livius kijelentette, hogy egyelőre nincs felhatalmazása ebben a kérdésben dönteni, azonban a maga részéről Bulgária kérelmét pártfogólag terjeszti majd a legfelsőbb román sportbizottság elé.

„Fokozzuk az ifjúság sportoló kedvét”

Gidófalvy Pál dr. a magyar futball jövő terveiről is beszélt:

— Magyarország már eddig is rengeteg külföldi meghívást kapott s a tárgyalások állandóan folynak Esztorozsággal, Dániával, Törökországgal, Görögországgal, téjre Olaszországgal, Spanyolországgal és Portugáliával. Junius 2-án a svédekkel mérkőzünk. Tekintettel arra, hogy közben svájci, németországi, romániai, jugoszláviai és egyéb kötelezettségeinknek is eleget kell tenni, bizony örülni fogunk, ha idővel győzzük a játékot. Késégtelen, hogy ebben az évben a román és jugoszláv sportbarátság kiépülése a Duna-medencét mérkőzéseket állítja majd sportműködésünk homlokterébe. Itt-ott még akadnak ezen a vonalon is korrigálni valók, de rövidesen ez is megtörténik. Legutóbb ugyanis a jugoszláv szövetség leltotta Ferencváros nagybecskereki mérkőzését, amire viszont a magyar szövetség kénytelen volt a Hungária és a Szeged zágrábi és eszéki kirándulását lejtítani. Természetesen remélhetők a nagybecskereki rejtély kimagyarázása s azután minden megy majd a maga közösen elgondolt zavartalan utján.

— Szlovákiától sajnos, még mindig nem kaptunk választ és ez akadályozta az Elektromos legutóbbi pozsonyi vendégszereplését. Hiszem azonban, hogy ezek a nehézségek mihamarább elsimulnak s a hivatalos szlovák sportkörök megértést tanusítanak irántunk.

— Nagy előkészületeket teszünk az utánpótlás megteremtésének s főként a magyar ifjúság testi neveltségének kifejlesztésére. Ezidőszent már hat nagy ifjúsági edzőtáborunk működik. Ezekben a táborokban egyelőre 2-3 héten át 1000 ifju kap teljes szemleli és fizikai kiképzést a modern labdarugásból.

— Április 17-én kezdődik meg az edzők versenye. Minden edző egy-egy csapattal vesz részt a mérkőzésekben, amelyeknek gyakorlati, fejelemli és szemleli szempontból bíráljuk el. Egyelőre 25-30 csapat részvételére számítottunk. Az első díj 600, a második 400, a harmadik 300, a negyedik 200 pengő. A győztes csapat tagjai emlékművet kapnak s a nyári edzőtáborokban ingyen vendégeink lesznek.

— Az ifjúság sportkedvét mindenképpen fokozni igyekezzünk. A törökív ifjúsági játékosokat azzal is jutalmazzuk, hogy ingyen bejépet kapnak a válogatott mérkőzésekre. A svájci és a román válogatott mérkőzéseinknek máris 2000-2000 ifjen kitüntettette van.

Kalotai Gábor

Erős csapatot állít ki a Nyugati Liga Bucurestiben

A vasárnapi ligaközi barátságos mérkőzésre nemcsak Bucuresti csapata lesz rendkívül erős, hanem nagy játékerőt képvisel majd a nyugati csapat is. A nyugati liga minden valószínűség szerint a következő összetételű lesz:
Pavlovici — Sivát, Regdon — Simatoc, Csipai, Szaniszló — Micu, Zsuzsik, Marksteiner, Spielmann, Dobai.

A kerületi bajnokságban

vasárnap ismét négy mérkőzés kerül lejátszásra és ezek a következők: Titanus—SGA, Olimpia—Unirea, Tricolor—Transilvania, Crisana CFR—CAA. Az Astra a Banatultól, az Intelegerea pedig a Galanatól kap játék nélkül 2 pontot. Az ifjúsági bajnokságban SGA—Titanus, Unirea—Olimpia, Gloria—Astra, AMEFA—Intelegerea, Transilvania—Tricolor és CAA—Crisana CFR mérkőzések szerepelnek műsoron.

O A magyar bajnokság heti műsora. A magyar bajnokságban szerdán bonyolítják le a Kispeszt—Törökív mérkőzést, vasárnap pedig a következő mérkőzések szerepelnek műsoron: Hungária—Ferencváros, Ujpest—Szeged, Szolnok—Haladás, Taxisok—Bocskai, Elektromos—Kassa.

O A Belgium—Luxemburg válogatott labdarugó mérkőzés Antwerpenben 1:1 (1:1) arányban döntetlenül végződött. Igen hízegő eredmény Luxemburg csapatára.

O Hollandia gyeplorog válogatott csapata Amsterdamban 3:0 (2:0) arányban legyőzte Belgium csapatát.

TEKESPORT

A teke-csapatbajnokság állása:

A teke-csapatbajnokság tavaszi harmadik fordulója, miután az Infrätirea—Tricolor mérkőzés hitelesítése körül kihallgatások nem fejeződtek be, a Prieteni-t hozta élre az A) csoportban és helyet cseréltek a Tricolor és Metalurgistul is. A B) csoportban a Tricolor ismét megelőzte a vasárnap szabadnapos Metalurgistul-t. A csapatbajnokság állása a következő:

A) csoport						
1	Prieteni	9	7	—	2	1845 1658 14
2	Infrätirea	8	7	—	1	1718 1527 14
3	CAA	8	6	1	1	1709 1443 13
4	Tricolor	8	3	—	5	1533 1695 6
5	Metalurgistul	8	3	—	5	1516 1567 6
6	Transilvania	8	2	1	5	1408 1547 5
7	Fortuna	9	—	—	9	1469 1761 —

B) csoport						
1	CAA	8	7	—	1	1423 932 14
2	Prieteni	9	6	1	2	1565 1258 13
3	Tricolor	9	5	1	3	1456 1215 11
4	Metalurgistul	8	5	—	3	1255 1151 10
5	Transilvania	8	3	—	5	1082 1211 6
6	Infrätirea	9	2	—	7	823 1410 4
7	Fortuna	9	1	—	8	958 1385 2

A teke-csapatbajnokság negyedik tavaszi fordulójában vasárnap április 14-én a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra:

Infrätirea—Metalurgistul, Nagy Béla, vendégül, dél után 4 és 6 óra.

Tricolor—CAA, Tricolor-pálya, délután 3 és fél 7 óra.

Transilvania—Fortuna, München-vendégül, fél 5 óra. A B) csapatok ugyancsak a München-vendégül pályáján, csütörtök este 8 órakor játszik le mérkőzéseiket.

Birákat valamennyi mérkőzésre a szabadnapos Prieteni delegál.

Megkezdődnek az egyéni bajnoki versenyek. A tekekörzet hétfői ülésén, az egyesületek kívánsága szerint, megállapították az egyéni bajnokság lejárásának időpontját. Az egyéni bajnokság tudvalevőleg minden egyesület saját tagjai részére saját pályáján rendez meg, a körzet ellenőrzése mellett. A versenyek időpontja a következő:

Transilvania, április 16-án, kedden este 8.30 órakor, Metalurgistul, ápr. 17-én, szerda este 8 órakor, Infrätirea, ápr. 17-én, szerda este 8.30 órakor, Prieteni, április 23-án, kedden reggel 9 órakor, Fortuna, április 23-án, kedden este 7 órakor, CAA, május 3. és 7-én, pénteken és kedden este 8 órakor.

KAMARA SZINHÁZ

PÉNTEKEN ESTE

Molnár Ferenc világhírű vigjátéka

„A testőr”

A Molnár c. klus első előadása.

Uj betanulásban és új rendezésben!
Jegyek elővételben a színházi pénztárnál!

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felelhetetlen jó férjem temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, részvétük kifejezésével a fájdalom nehéz óráit enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Arad, 1940. április 10.

Özv. Triff Bazilné

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kereskedelmi kamara azt tanácsolja minden kereskedőnek és iparosnak: éljen az adóamnesztiával

Április elsején jelent meg a kereskedelmi és ipari adó ügyében amnesztiát biztosító törvény, amelynek értelmében mindazok, akik 1940. július 1-ig egyszerre és mindenkorra lefizetik a Nemzetvédelmi Alap javára az 1940-41. pénzügyi évre kivetett kereskedelmi és ipari adójuk 50 százalékát (csak az állam része jön számításba, adicónálisok nélkül) mentesülnek az 1940. március 8-ika előttről származó eltitkolt jövedelmük után járó kereskedelmi és ipari adó és adicónális adók fizetése, valamint az ezzel kapcsolatos következmények alól s a pénzügyi közegek többé nem végezhetnek náluk semmilyen vizsgálatot a fenti időpontot megelőző ügyletekre vonatkozólag.

Mint hogy a kereskedők és iparosok részére igen sok kellemetlenséget jelentett a pénzügyi közegek gyakori ellenőrzése s mivel most aránylag kis összeg lefizetése ellenében mentesülni lehet a múltra vonatkozó minden vizsgálat alól, tekintettel továbbá arra, hogy a lefizetett összeg

hazafias célt szolgál, az aradi kereskedelmi és iparkamara azt tanácsolja a kerületéhez tartozó minden kereskedőnek és iparosnak, tehát azoknak is, akik nincsenek hátralékban és nem titkoltak el az államnak járó semmilyen adót s így az adózás terén a legteljesebb rendben vannak, mégis éljenek az április 1-i törvényben biztosított amnesztiával, mert ezzel egyrészt hazafias cselekedetet követnek el, másrészt teljesen mentesítik vállalatukat a kellemetlen vizsgálatok alól. Május 15-ig egyszerű nyilatkozatot kell beadni a pénzügyigazgatósághoz (Administratia de constatare), amelyben csak annyit kell feltüntetni, hogy élni akarnak az amnesztiatörvényben biztosított előnyökkel. Azok a kereskedők és iparosok, akik az amnesztiát nem veszik igénybe s a vizsgálatok során az előző évekre vonatkozó adó-eltilkoltást fedeznének fel náluk, az adótörvényben előírt büntetésen kívül 100.000—1 millió leig terjedő külön bírságban részesülnek.

Három és félmilliárd lei értékre emelkedett március hónapban az ország áru kivitele

Németország és Anglia a kimutatás szerint Románia legnagyobb felvevő piaca

A most közzétett kimutatás szerint az ország márciusi havi áru kivitelének értéke három és félmilliárd lei tesz ki. A február havi kivitel értéke két és háromnegyed milliárd lei, míg a januári kivitel értéke kétmilliárd és kilencszázötven millió lei volt. Mindhárom hónapban a kivitel nagyobb volt, mint 1939. azonos hónapjaiban, amikor is a kivitel értéke 2 milliárd lei körül mozgott.

A külkereskedelmi minisztérium által közzétett ideiglenes kimutatás közli, hogy március hónapban úgy az Angliába, mint a Németországba irányuló kivitel lényegesen emelkedett. Ugyanakkor az Olaszországba és Franciaországba irányuló kivitel értéke csökkent. Jelentősen növekedett viszont a Törökországba irányuló áru kivitel.

Az alábbiakban közöljük a kiviteli kimutatás főbb adatait:

Németországba irányuló kivitel 1940. márciusában 1 milliárd 83 millió lei értékben (1939. márciusában 552 millió 211 ezer lei értékben), Angliába 957 millió lei (1939. márciusában 355 millió lei), Olaszországba 271 millió lei (1939. márciusában 306 millió lei), Törökországba 207 millió lei (1939. márciusában 6 millió lei 648 ezer lei), a régi Csehszlovákia területére 130 millió lei (91 millió lei), Palesztinába 113 millió lei (63 millió lei), Egyiptomba 103 millió lei (70 millió lei), Görögországba 89 millió lei (105 millió lei), Marokkóba 68 millió lei (7 millió lei), Magyarországra 65 millió lei (80 millió lei), Franciaországba 10 millió lei (38 millió lei).

A pénzügyminisztérium tájékoztatója a váltók fejbélyegzéséről és a bélyegek érvénytelenítéséről

A pénzügyminisztérium bélyegigazgatósága 512.236—1940. szám alatt közzétett intézkedést a pénzügyigazgatóságokhoz a váltóbélyeg alkalmazására vonatkozóan. A közzétett utal a hivatalos lap február 7-iki számában megjelent rendeletéről, amely módosította a bélyegtvörvényre, amely módosította a bélyegtvörvény 28-ik szakaszát és annak értelmezésével, illetve alkalmazásával kapcsolatban közli, hogy azokat az okmánybélyegeket, amelyeket a váltókon a dombornyomású bélyegek kiegészítésként alkalmaznak, a váltó baloldalának felső részébe az „... in ... 19 ...” szavak fölé ragasztandók, anélkül azonban, hogy a bélyeg eltakarná a lejárat feltüntetésére fenntartott helyet. A bélyegek vízszintesen, vagy pedig függőlegesen ragaszthatók fel. Az utóbbi esetben a bélyeg felső részébe kell hajtani és a váltó másik oldalára ragasztani. Amennyiben a fent megjelölt hely a bélyegek számára nem lenne elegendő, a fennmaradó bélyegeket a váltó baloldalának középső részére ragasztják a domború s a nyomtatott bélyeg közé. Az így felragasztott bélyegeket úgy érvénytelenítik, hogy rájuk vezetik a kibocsátás helyét és keltét. Amikor a váltóra csak egy bélyeget ragasztanak, elég, ha csak az első szót, vagyis a kibocsátás helyét írják rá, viszont ha mindkét említett helyre ragasztanak bélyeget, a kibocsátás helyét és idejét kétszer kell leírni azért, hogy mindkét helyen érvénytelenítsék a bélyegeket. Tekintettel arra, hogy a váltók kitöltése kibocsátásuk után is történhetik, nem jelent kihágást az, ha a bélyegeket a lejárat előtt nem érvénytelenítik.

A minisztérium felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy külön bélyeget legfeljebb 100 leies értékig lehet a váltókra ragasztani.

Tisztázzuk a kérdést:

KISKERESKEDŐ. A rendkívüli 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket nem számíthatja hozzá az áru beszerzési árához. Ez az illeték a vevő, jelen esetben a kiskereskedő személyi hozzájárulását jelenti. Egyébként is a március 4-iki ellenőrzési törvény nem járul hozzá a március 4-iki áruk emeléséhez. Nem tudjuk, hogy az Ön esetében milyen árukról van szó. Annál azonban bizonyos, hogy fokozatosan az összes árucikkekre vonatkozóan megállapítja a nemzetgazdasági minisztérium az új árakat és ezek megállapításánál feltétlenül figyelembe veszi a március 4-ike óta bekövetkezett adóemeléseket is. Ön azonban addig semmilyen körülmények között sem emelheti a március 4-iki árakat.

= Értesítés. Ezúton értesítjük összes tagjainkat, hogy az április hó 1-én megjelent 78. számú Hivatalos Lapban közölt erre vonatkozó törvény, valamint a M. A. T. igazgatóságának f. e. március 30-án kelt 140.414. számú rendelete szerint köteles minden kiskereskedő, az április 1-én raktáron lévő következő cikkekhez az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni és pedig: élesztő, háztartási szesz, szilvapálinka, monopálinka és gyümölcs-pálinka, törköly-pálinka, cognac és ecet. A bejelentések legkésőbb f. hó 20-ig eszközölnökök. A szükséges nyomtatványok ról irodánk gondoskodott és azok már a mai naptól irodánkban átvehetőek. A nyomtatványok kitöltése és más szükséges utmutatások ügyében irodánk tagjaink részére dímentesen rendelkezésre áll. A kiskereskedők szindikátusának elnöksége.

AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

A tengeri vetéséről

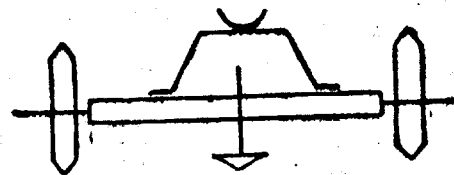
Egyrészt az őszi szántásban és bevetetlen maradt területek megnövekedése, másrészt a rendkívül hosszú havas tél által megrongált őszi vetések pótlása okvetlen azt fogja eredményezni, hogy a gazdák sokkal több tengeri fogókat vetnek, mint amennyit szoktak és amennyinek kézi megművelésére képesek. Mint régi tengeritermék, bétorkodom a tekintetben néhány olyan utmutatással szolgálani, amely bizonyára sok helyen alkalmazható lesz.

Ültessük a tengerit négyzetben. Ennek szembezőelőnyei vannak és pedig:

1. Ha a négyzethez az alatt leírt ültető szerszámot használjuk, úgy annak szomszédhelyezésével nem versenyezhet a legkisebb tengerivetőgéppel sem.
2. A négyzetbe ültetett tengeri mindkét irányba lehető fogókapálása által a kézmunkát felére sőt harmadára csökkenthetjük.
3. A tökéletes, egyenletes növénytavolság, melynek termelésre, mennyiségre és minőségre oly nagy befolyása van csak így érhető el.

Tudvalevő, hogy tekintve a drága, alig kapható és nem tökéletes amerikai négyzetes ültetőgépek alkalmazásától, a négyzetes ültetéshez vonalozni kell.

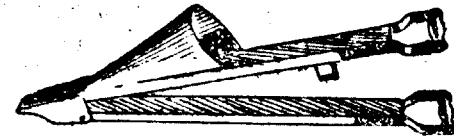
Ha a talaj boronával simára elmulkálható, a vetőgép sarui is elvégzik ezt a munkát, megjegyezve, hogy a simahengert ültetés előtt ne használjuk, mert ez a talajt szarítja, ami a kelés szempontjából sem kívánatos. Ha azonban az őszi szántás elmaradt a föld rögös, makacs, úgy olyan vonalozót kell háztálg beállítani, amelynek vonaljai még a rögös földön is meg látszanak. Legalkalmasabb erre a gyűrűs hengerről levett 2 öntött gyűrűt, amelyet közepes érésű tengerivetőgéphez, — 80 cm. sortávolságok megfelelően, — egy 160 cm. hosszú tengely két végére forgathatólag felszerelünk és a tengely közepére egy közönséges lókapá középkecsét alkalmazunk.

A tengelyre egy átvány jön kocsisulással. Ezt a háztálg elkészíthető háromsoros vonalozó vagy egy leszerelt vetőgép után akasztjuk vagy a vetőgép elővezetékét vesszük le és azt csatoljuk megfelelő módon a vonalozó tengelyre.

Ilyen módon, a hosszában és keresztben bevonalozott táblán az ültető munkás biztosan meglátja a keresztelő pontokat.

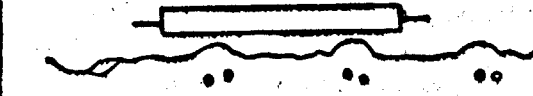
Az ültetés legcélyszerűbben a már fent emlegetett csuklós ültetővel eszközölhető, amely szerszám olcsón elkészíthető, vagy beszerezhető.

Természetesen az ültető munkás mellé egy gyermek-, vagy lánymunkás szükséges, aki a bot-beütése után 2—3 magot bedob a földcsérbe. Így leírva, a munka lassúnak tűnik fel, de a valóságban 1 pár ültető naponta 1 C holdat könnyen elvégezhet.

Ezen szerszám előnye, hogy a talajt nem fordítja ki, (nem szarítja,) hanem ideálisan megnyitja és azonnal bezárja, úgy hogy a szemek okvetlen a nyers talajba kerülnek. A bot erősebb, vagy könnyebb beütése által a kívánt mélységbe helyezhetünk el minden magot.

Ajánlatos, különösen, ha a talaj az előmunkálatok alatt kigazdított, a sorok között, nyomban a vetés után lókapákat járattatni (vakkapálni) és pedig oly módon, hogy két oldalt kisméretű töltőgépet kéneket használjunk úgy, hogy így a mag sorokon pár cm. magas halmozót nyerünk. Befejezzük az ültetési munkálatokat egy sima hengerezéssel.

Igy, mint látjuk, éppen csak a mag sorok lesznek erőlyesen megnyomva. A hajszálcsovék csak a magvak felétt hozzák fel a nedvességet, ami aztán a varjak kártétele ellen is védelmet nyújt és a kikélest gyorsítja. A sorok közötti talaj sáv így hengerezetlen marad és kevésbé szárad ki a talaj.

= A spekulatörvény a kisiparosokra is vonatkozik. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a nemzetgazdasági minisztérium értelmezése szerint a spekulatörvény hatálya a kisiparosokra is kiterjed, tehát ők is alkalmazkodni kötelesek a törvény előírásához.

Legújabb jelentéseink:

Anglia és Franciaország azonnali segítséget nyújt Norvégiának

London, (Rador). Az angol külügyminiszterium a következő hivatalos közleményt tette közzé: Ofeleste kormánya és a francia kormány elhatározta, hogy Norvégiát haladéktalanul teljes támogatásban részesítik és bejelentik, hogy a háborút a norvégekkel teljesen egységesen vívják végig. A szükséges katonai és tengeri segítséget ennek folytán a francia kormánnyal együttesen hajtják végre.

Newyork, (Rador). Az American Columbia rádiótársaság déli jelentése szerint Newyorkba érkezett hírek beszámolnak arról, hogy az angol expedíciós hadsereg utban van Norvégia felé.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

Magyar nyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.), 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 18.50: Pozsony (298.8 m.), 19.50: Radio-Románia (364.5 m.), 20: Radio-Toulouse (328.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma RII (221.15 m.), 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.), GRX (30.96 m. röv. hull.), 23.15: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 23.45: Pozsony (298.8 m.), 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.), 23.45: Nicó PIT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

SZERDA, APRILIS 10.

Uj norvég kormány alakult Oslóban

A régi kormány a király elnökletével a további ellenállás mellett döntött

Osló, Viscount Qisling új norvég miniszterelnök kedden a késő délutáni órákban rádióbeszédet mondott, amelyben bejelentette, hogy a régi kormány lemondott és helyét irányítása alatt nemzeti kormány vette át. Felhívta a lakosság figyelmét, hogy a további ellenállás és védekezés hiábavaló volna és csupán saját értekeik vétkes megsemmisítésére vezetne. Felhívta továbbá úgy a katonaságot, mint a lakosságot, hogy vesse alá magát az új norvég kormány intézkedéseinek.

Újabb Oslóból érkezett jelentés szerint az új kormány — a német megszálló csapatok jóváhagyása mellett — megkezdte működését és

átvette a közigazgatás vezetését. Az új kormányelnök a külügyi tárcát is magára vállalta, míg a hadügyminiszter Wosslew lett. A népjóléti miniszter Gulbrand Lundé, igazságügy miniszter Jonalhe és a munkügyi miniszter Skanske.

Stockholmi jelentés ezzel a fenti jelentéssel szemben arról számol be, hogy a régi norvég kormány a király és családjával együtt Hamarban tartózkodik és nem nyújtotta be lemondását. Hamarban koronatanácsot tartottak és elhatározták az ellenállás folytatását.

Reynaud és Daladier Londonba repült

Páris, (Rador). Reynaud miniszterelnök és Daladier hadügyminiszter kedden délután a rendkívüli ülésre összehívott szövetségi haditanácskozásra Londonba repült. Ennek a tanácskozásnak kell döntenie, hogy milyen ellenakcióval válaszolnak a szövetségesek a skandináv hadműveletekre.

London, Reynaud miniszterelnök és Daladier

hadügyminiszter reggel Londonba repült és az ott megtartott haditanácson elhatározták, hogy minden erővel és minden eszközzel megsegítik Norvégiát vízen, szárazföldön és levegőben. A részletekről azonban nem adtak nyilatkozatot. A két francia miniszter kedd este repülőgépen érkezett vissza Párisba.

Összeütközött a szövetségesek flottája a német flottával

London, (Rador.) Ugy tudják, hogy az egész angol flotta elhagyta a hazai kikötőket és teljes gőzzel utban van az északi vizek felé. Nagy számú angol bombavető repülőgép is elhagyta a hazai repülőtereket.

Páris, (Rador.) A szövetségesek hadiflottája és a német flotta között a norvég partok mentén több ponton heves ütközet folyik. A had-

műveletek valóságos orkánban folynak, mert a tenger nagyon viharos.

London, A Renter úgy értesült, hogy angol hadirepülőgépek több légitámadást vívtak Norvégia fölött a német gépekkel. Egy 24 gépből álló német repülőrajjal ütköztek meg az angol gépek. A harc kimeneteléről éjjeli 2 óráig nem érkeztek részletes jelentések.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A lenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Jobb leány magános urhoz, vagy kéttagú családhoz háziasszonyként ajánlkozik. Str. Lahovary 7., aító 4. 1807

Középkorú nő éves bizonyítvánnyal bejáró-szakácsnénak ajánlkozik. Cimeket a kiadóhivatalba kér. 1800

ALKALMAZÁST NYER

Fűző-mindenest, jó bizonyítvánnyal keresek április 15-re. Bul. Reg. Ferdinand 31., I. 1816

Egy jobb mindenest leányt keresek Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1812

Kettőszobás, modern, magasiöldszinti lakás, elő, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó a törvényesek mellett. Str. Dumbrava Rosie 27. 1799

Háromszobás, hallos, összkomfortos iakás magasiöldszinten május 1-re kiadó. Str. Popa Ioan Russu 8. 1810

Háromszobás, összkomfortos, belvárosi, uccai lakást keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 1818

Háromszoba, fürdőszobás, modern lakás a központban kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 31. 1817

Butorozott szoba Grädisten kiadó. Esetleg két személynek. Cím a kiadóban. 1811

Egyszoba, konyhás, fürdőszobás, modern lakás május 1-re kiadó. Bővebbet: Str. Cosbuc 15., a házfelügyelőnél. 1808

Elsőemeleti, négyszobás, összkomfortos urilakás minden mellékkel, uccai nagy erkéllyel, május 1-re kiadó. Megtekinthető délután 5 és 7 óra között. Str. Gheorghe Popa 10., I. em. 1809

Keresek férfi háziszolgát. Bul. Reg. Ferdinand 50. 1705

Bejáró mindenest szobalányt keresek azonnalra. Cím a kiadóban. 1803

Délifekvésű, háromszobás, erkélyes, I. emeleti, modern lakás egy egyszobás, fürdőszobás kiadó május 1-re. Wiegelfeld, Str. Moise Nicoară 9-11. 1802

Magánház kertjének a parkirozására és ápolására kertészt keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk.

Keresek április tizenötödikére mindenest szobalányt, jó bizonyítvánnyal. Cím a kiadóban. 1531

LAKÁS

Ujonnan festett, uccai, háromszobás, előszobás lakás május elsejére kiadó. Str. Sinagogei 6., I. em. 1786

VÉTEL-ELADÁS

Varrógép, jókarban eladó. Érdeklődni: Str. Consistorului 35. 1806

Jó állapotban levő fürdőkádát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Frissen egetett cserepályák jutányos áron kaphatók a volt BALOGH-féle káyhagyárban. Str. Cuza Voda 50.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSONÓK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanott). Telefon: 26-95. 1505

Szőlőt, jölttermőt, lófekvésűt, miniatúra barátságos hegyvidéket, prima kolnával és felszereléssel 7 holdig megvételre keresek. Részletes ajánlatokat „Barátca” jellegére a kiadó továbbít. 1804

KÜLÖNFELEK

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, díőháló modern ebédő, kombinált szobák, recamierék, varrógépek, amerikai íróasztal, írógépek, Piano, rövid kereszthúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszereket, zálogköcsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hosszabbítunk. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.

Írógépek nagy választékban

fizetési könnyűtessel is kaphatók

Császár írógép szaküzletében.

Nagy javítóműhely. Papírárak, írodaszerek. — Olcsó árak!

Arad, Str. Alexandri 5. Telefon: 13-98